

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 23,24,25

19.06.2012-07.07.2012

**Видання "INTERNATIONAL WEEKLY"
здійснюється за підтримкою
ФОНДУ ФРІДРІХА НАУМАННА ЗА СВОБОДУ
та Центру інформації та документації
НАТО в Україні**

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	4
«Велика двадцятка» та ЄС в пошуках шляхів подолання кризи Єврозони і збереження її «цілісності й стабільності»	4
ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ	6
19.06.2012. Київ усвідомив, що до виборів Асоціації з ЄС не буде. Угоди не підпишуть без схвалення Європарламенту	6
03.07.2012. Євроінтеграцію України гальмує сама Україна, – посол ЄС Тейшейра	7
ЄВРО 2012	7
20.06.2012. Бойкот українського керівництва на Євро-2012 триватиме і в чвертьфіналах	7
20.06.2012. Меркель все ж відвідає Євро-2012, але не в Україні	8
23.06.2012. Меркель готова приїхати до Києва, якщо Німеччина вийде в фінал Євро-2012	8
УКРАЇНА – НАТО	8
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	9
НАТО перед проблемою вирішення сирійської кризи	9
ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ.....	11
04.07.2012. Проекти, які фінансуються НАТО, допомагають Україні позбутися небезпечних боєприпасів	11
06.07.2012. У НАТО виникло багато питань щодо ситуації в Україні	12
НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ	12
20.06.2012. Нерозповсюдження, контроль над озброєннями і роззброєння – в центрі уваги першого великого засідання з партнерами після Чикаго	12
25.06.2012. Посли членів НАТО терміново зберуться у вівторок на вимогу Туреччини	13
28.06.2012. Рада НАТО на вимогу Туреччини збереться у вівторок	13
06.07.2012. Грузія сама некорумпирована країна серед кандидатів в НАТО	13
ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА	14
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	15
Участь України в Днях Безпеки ОБСЄ	15
ПАРЛАМЕНТ	16
03.07.2012. Верховна Рада ухвалила скандальний закон про мови	16
04.07.2012. Литвин оголосив про свою відставку	17
04.07.2012. "Регіоналам" потрібен Литвин	17
04.07.2012. В Україні проходять акції протесту проти закону про мову	18
04.07.2012. "Партія регіонів" не хоче відпускати Литвина, щодо Томенка "подумають"	18
04.07.2012. Мовні битви в Україні зацікавили США	19
04.07.2012. Погляд з Донецька: мовна тема відволікла усе суспільство від головних проблем	19
04.07.2012. Правознавці: мовне законодавство змінили нелегитимно	20
04.07.2012. Західна Україна: обранці проти свого "за"	20
05.07.2012. Битва за мову: Партія регіонів почала ризиковану гру	21
06.07.2012. Литвин про Раду: наявний процес деградації	21
06.07.2012. Литвин пропонує повторно розглядати мовний закон	22
Все ще спікер	22
05.07.2012. Голосування як «реаліті-шоу»: чеснішими вибори не стануть	23
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	23
22.06.2012. В. Хорошковський визнав, що Україна затягує перехід до безвізового режиму з ЄС	23
24.06.2012. МЗС запевнив, що Україна докладає максимум зусиль для Євроінтеграції	24
25.06.2012. К. Грищенко каже, що Україна наближається до Європи	24
ПРЕЗИДЕНТ	24
20.06.2012. Янукович сьогодні візьме участь у першому засіданні Конституційної асамблеї	24
20.06.2012. Президент обцяє Конституцію народу, опозиція не вірить	25

04.07.2012. ЯНУКОВИЧ ЩЕ НЕ ВИЗНАЧИВСЯ ІЗ ДОЛЕЮ МОВНОГО ЗАКОНУ.....	26
СЛЬОЗОГІННИЙ ГАЗ	26
ВІДСТАВКИ.....	26
ОПОЗИЦІЯ.....	27
19.06.2012. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДИПЛОМАТ НАЗВАВ ПОМИЛКОЮ СЛОВА ЯНУКОВИЧА ПРО ПРИЧЕТНІСТЬ ТИМОШЕНКО ДО ВБИВСТВА ЩЕРБАНА.....	27
22.06.2012. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД ПРИЗНАЧИВ РОЗГЛЯД СКАРГИ ТИМОШЕНКО НА 28 СЕРПНЯ.....	27
03.07.2012. ДО ТИМОШЕНКО ЇДУТЬ ГОСТІ З НАТО, А ВОНА ВПЕВНЕНА, ЩО БУДЕ СІДІТИ ДОВГО	28
УКРАЇНА ТА ІНШІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	28
ОБСЄ	28
20.06.2012. УКРАЇНА ХОЧЕ ДАТИ НОВИЙ ІМПУЛЬС ВИРІШЕННЮ КОНФЛІКТІВ НА ПРОСТОРІ ОБСЄ	28
МВФ.....	29
06.07.2012. МВФ ПОЗИТИВНО ОЦІНИВ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ	29
07.07.2012. МВФ ЗАКЛИКАЄ УКРАЇНУ ПІДВИЩИТИ ТАРИФИ НА ГАЗ ТА ОПАЛЕННЯ	29
ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ.....	30
РОСІЯ.....	30
20.06.2012. ПЕРЕГОВОРИ ЩОДО ПЕРЕГЛЯДУ ЦІН НА ГАЗ З УКРАЇНОЮ НЕ ВЕДУТЬСЯ – «ГАЗПРОМ»	30
21.06.2012. ПРЕСА: УКРАЇНА ХОЧЕ КУПУВАТИ В РОСІЇ МЕНШЕ ГАЗУ.....	30
21.06.2012. ГАЗОВІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РОСІЄЮ: ЦІНА ВИЗНАЧАЄ ОБСЯГИ.....	31
25.06.2012. ВУГІЛЛЯ ЗАМІСТЬ РОСІЙСЬКОГО ГАЗУ: БРУДНО, АЛЕ ВИГІДНО?.....	32
27.06.2012. МЕДВЕДЄВ: У ВІДНОСИНАХ З УКРАЇНОЮ Є "ПОЗИТИВНІ РЕЗУЛЬТАТИ"	33
27.06.2012. ЯНУКОВИЧ ОБІЦЯЄ МЕДВЕДЄВУ "ПРОГРЕС ЗА УСІМА НАПРЯМКАМИ"	34
27.06.2012. УКРАЇНА-РОСІЯ: ПОШУК ГАЗОВОГО КОМПРОМІСУ ТРИВАЄ.....	35
29.06.2012. "ГАЗПРОМ" НЕ ВИКЛЮЧАЄ ПОЗОВУ ДО УКРАЇНИ В РАЗІ НЕДОБОРУ ГАЗУ.....	37
04.07.2012. «ГАЗПРОМ» НАМАГАЄТЬСЯ ЗМУСИТИ УКРАЇНУ КУПИТИ БІЛЬШЕ ГАЗУ.....	38

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

«Велика двадцятка» та ЄС в пошуках шляхів подолання кризи єврозони і збереження її «цілісності й стабільності»

Постійні сплески світової фінансово-економічної кризи, котрі повсякчас турбують міжнародну спільноту, не тільки не дають можливості уникнути неконтрольованої емісії провідних валют, безробіття чи торгівельних дисбалансів, а й призводять до руйнації таких стабільних економічних систем, котрі мали власну, зважену валютно-фінансову політику. Більше того, збій дала і єдина у світі європейська регіональна валютна система, існування якої наразі контролюється ще й надійним політичним союзом. Відтак, і сам Європейський Союз, і США, й інші держави-члени «Великої двадцятки» сьогодні постали перед дилемою розв'язання даної ситуації, адже сучасність не дає часу на роздуми: для провідних економік може легко спрацювати «принцип доміно», повністю зруйнувавши наявні здобутки.

Відповідно, по завершенню **чергового саміту країн «Великої двадцятки», який проходив 18-19 червня 2012 року в місті Лос-Кабос (Мексика)** було оприлюднено остаточну заяву провідних світових лідерів, котра містила заклик до вироблення глобального плану зі стимулювання економічного зростання та створення нових робочих місць, що можливе лише після впровадження термінових заходів для подолання кризи єврозони і збереження її «цілісності й стабільності».

Лідери країн пообіцяли активно боротися з голодом і безробіттям у світі, а також заявили, що збираються відстежувати ціни на нафту та іншу сировину, щоб у разі необхідності вжити заходів для стабілізації ринків. Серед іншого, члени G20 вирішили виділити додатково понад 450 млрд. доларів США Міжнародному валютному фонду для розширення його можливостей у протидії кризам і їх попередженні, які мають бути доступні для всіх членів МВФ. Дані ресурси, які кваліфікуються як резервні активи, направлятимуться через двосторонні кредити та інвестиції. Проте абсолютно зрозуміло, що ці кошти, в першу чергу, направлятимуться саме на оздоровлення єврозони та задля сприяння стабілізації курсу євро. Адже ані США, ані інші союзники європейців з-за океану не бажають втрачати надійних партнерів чи, що ще гірше, бачити їх збанкрутілими.

Відтак, у ході саміту світовим лідерам навіть вдалося зламати позицію уряду Німеччини, котра до останнього часу не бажала консолідації боргів країн ЄС (зокрема, Греції), вважаючи, що кожна країна сама консолідує бюджет і підвищує конкурентоспроможність економіки. Проте, розуміючи складність ситуації, лідери ЄС прийшли до висновку, що в найбільш постраждалих країнах режим жорсткої економії може вводитися виключно під контролем Євросоюзу, який, поміж тим,

допомагатиме цим державам фінансово. До речі, цю позицію було підтверджено під час **чергового саміту ЄС 28-29 червня 2012 року**.

По суті, ще у Лос-Кабосі лідери єврозони заявили про прихильність принципу «сильні держави повинні надавати допомогу слабшим», чим вдалося знизити ризик для всієї світової економіки. Відповідно, країни єврозони політично не ставлять під сумнів свій валютний союз, проте (на чому, до речі, особливо наполягає лідер ЄС Німеччина) потрібно «більше Європи», тобто, разом із узагальненням фінансової відповідальності країн-членів, має бути поглиблено й політичний союз ЄС. А, відповідно, – збільшено вплив Німеччини в рамках організації. Крім того, має бути створено європейський інститут, який взяв би на себе функції об'єднаної служби банківського нагляду. Мають вводитися заходи, спрямовані на сприяння економічному зростанню, вироблятися єдині стандарти забезпечення надійності вкладів та реструктуризації банків.

Адже у Лісабонському договорі прописана лише процедура виходу з ЄС, а от вихід тільки з єврозони не передбачено. Відповідно, лідери об'єднання у жодному разі не мають допустити подальше відсторонення Афін від поки що єдиного Союзу. Залишаючись членом ЄС, Греція буде і далі мати право на загальних підставах запитувати в Брюсселі допомогу з існуючих для цього фондів. Утім, при Єврокомісії нібито створено якусь робочу групу, яка звернулася до урядів країн-членів ЄС із закликом розробити на національному рівні плани аварійних заходів на той випадок, якщо Греція дійсно вирішить вийти з єврозони (хоча, як це можливо без виходу із самої організації загалом – невідомо). Відповідно, наразі криза вдарила по ЄС настільки жорстко, що дана організація розглядає усі можливі «шляхи відступу».

Що стосується України, то рішення саміту «Великої двадцятки», перш за все, створили передумови для прямого залучення України в окреслені глобальні процеси, оскільки в підсумковій декларації відзначалася необхідність проведення діалогу з країнами, що не входять до G20. Та, зважаючи на те, що світові лідери домовилися не вводити нові протекціоністські заходи до 2014 року, на Україну чекає зменшення попиту за кордоном на товари провідних галузей – металургії, хімпрому та машинобудування, адже для того, щоб підприємства працювали, а люди отримували доходи і зарплати, потрібен зовнішній бум, бо падіння зовнішнього попиту якраз і стало основною причиною кризи 2008 року та поточної стагнації світової економіки.

Крім того, напружена ситуація в Євросоюзі та євроні означатиме ускладнення виходу України на міжнародні ринки запозичення капіталів. Більше того, через високий рівень безробіття в європейських країнах слід очікувати навіть зменшення надходжень від працюючих українців за кордоном (котрі, між іншим, зробили у 2011 році внесок до державного бюджету розміром у 7 млрд. дол. США).

На додатковий приплив прямих іноземних інвестицій Україні також сподіватися марно: інвестори, налякані існуванням складних економічних умов, намагатимуться шукати «тихі гавані». Та більш висока норма прибутковості, яку вони можуть отримувати на ринках, що розвиваються, навряд чи буде стимулювати їх до подібного роду інвестицій. Це накладається на недостатньо сприятливий інвестиційний клімат, який існує в Україні. На допомогу ж з боку МВФ претендуватиме велика кількість країн, перш за все, таких як Іспанія, Португалія та Італія, що ще більше може послабити наші переговорні позиції під час зустрічей з представниками фонду. Адже у той час, коли Україна потребує лише 10-15 млрд. дол. США, у випадку згаданих країн мова йтиме про сотні мільярдів, що ще більше посилить конкуренцію за ресурс МВФ.

При цьому, хорошою новиною є те, що бажання Саудівської Аравії використовувати резервні нафтові потужності може призвести до зниження цін на енергоресурси, що на руку і Україні. Формула закупівель газу, що

використовується в наших розрахунках з Російською Федерацією, має 9-місячний лаг. По меншій мірі, через 9 місяців від теперішнього моменту часу, якщо буде відбуватися відносне зниження цін на енергоресурси (і на нафту зокрема), Україна може себе дещо краще відчувати в плані енергозабезпечення. Проте, не варто занадто перебільшувати значення такої ситуації: Україна повинна продовжувати впроваджувати енергоефективні технології, *диверсифікувати поставки вуглеводнів, знижуючи енергозалежність країни, і намагатися впроваджувати так звані «зелені» технології, пов'язані з енерговидобутком.*

Важливим для нашої держави стало рішення саміту про зростання державних і приватних інвестицій в аграрний сектор із метою підвищення рівня світової продовольчої безпеки. Цьому, серед іншого, сприятиме щойно задекларований намір «Великої двадцятки» створити Інформаційну систему аграрних ринків. Україна, з її значними сільськогосподарськими ресурсами, може активізувати участь у міжнародних зусиллях із забезпечення доступності в світі основних продуктів харчування на виконання відповідних рішень Генеральної асамблеї ООН з продовольчої безпеки.

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ

NEWSru

19.06.2012. Київ усвідомив, що до виборів Асоціації з ЄС не буде. Угоди не підпишуть без схвалення Європарламенту

Комітет з міжнародних справ Європарламенту 18 червня обговорив ситуацію в Україні та перспективи підписання Угоди про асоціацію (УА). В ході дискусії представник Європейської служби зовнішніх дій Гуннар Віганд повідомив, що Київ відмовився від претензій на підписання УА до проведення парламентських виборів, запевнивши євродепутатів, що без їхньої згоди Євросоюз не почне попереднє застосування даного договору.

Дебати комітету з міжнародних справ Європейського парламенту (ЄП) про ситуацію в Україні, які відбулися вчора в Брюсселі, вивели українське питання на рівень найбільш обговорюваних його депутатами, зазначає "КоммерсантЪ-Украина".

За минулий місяць українська тематика тричі виносилася на обговорення євродепутатів - 22 травня ЄП провів дебати з питання порушення демократичних стандартів в Україні, 24 травня прийняв відповідну резолюцію, а 13-14 червня депутати ЄП спільно з колегами з Верховної Ради провели засідання комітету парламентського співробітництва, де знову закликали Київ припинити практику вибіркового правосуддя щодо опозиційних політиків.

У вчорашній дискусії взяв участь виконавчий директор Європейської служби зовнішніх дій (ЄСЗД) по Європі та Центральній Азії Гуннар Віганд. Європейський чиновник повторив вимоги до України, які неодноразово звучали. "Ми очікуємо від України змін, які дозволили б впоратися з політично вмотивованими кримінальними справами, включаючи справу Юлії Тимошенко, а також запобігти появі подібних випадків у подальшому", - заявив він.

Пан Віганд нагадав, що одним з критеріїв ухвалення рішення про підписання УА є проведення чесних парламентських виборів. Він повідомив, що офіційний Київ змирився з відстрочкою у вирішенні цього питання. "Угоду в будь-якому випадку не буде підписано до виборів, і Україна усвідомила це", - сказав він. При цьому чиновник зазначив, що ЄС не має наміру відмовлятися від УА і, як і раніше, зацікавлений в договорі з Україною. "Я щиро сподіваюся, що це (підписання УА) все ж таки відбудеться", - підкреслив представник ЄСЗД.

Нагадаємо, Європарламент у своїх резолюціях неодноразово вимагав від України переглянути політично вмотивовані судові вироки і реформувати Кримінальний кодекс, декриміналізувавши відповідальність за політичні рішення.

Депутат ЄП Вернер Шульц (Німеччина, Партія зелених) поцікавився у Гуннара Віганда, чи готове керівництво ЄС піти на поступки заради набуття договором чинності. "Українська влада хоче отримати угоду про асоціацію, а Європі належить вирішити, чи підемо ми на таку угоду з країною без політичної волі", - сказав пан Шульц.

Чиновник ЄСЗД не став прогнозувати рішення Ради ЄС з приводу можливості підписання УА, але зазначив, що Європейському парламенту буде надано право заблокувати попереднє виконання договору у випадку, якщо ситуація з дотриманням основ демократії в Україні здасться депутатам ЄП незадовільною.

"Якщо ми дійдемо до підписання УА, і Рада ЄС буде приймати рішення про попереднє застосування договору, ми обов'язково проконсультуємося з парламентом, чи варто це робити,

хоча Лісабонський договір і не містить вимоги про схвалення ЄП, - запевнив депутатів пан Віганд. - Так що Україна розуміє, що угода не набуде чинності без істотних поліпшень правової та політичної ситуації".

Нинішні дії України, в тому числі початок лікування Юлії Тимошенко, в ЄСЗД вважають категорично недостатніми. "Це важливий крок, але це зовсім не вирішення проблеми", - сказав чиновник.

Зазначимо, що у зв'язку з подіями навколо засуджених лідерів української опозиції, процес євроінтеграції України "застиг у мертвій точці". На початку травня міністр закордонних справ ФРН Гідо Вестервелле заявив, що ЄС призупинив ратифікацію Угоди з Україною про асоціацію. Пізніше Швеція заявила, що процес європейської інтеграції України зупинено. Однак українські чиновники не вірять у це.

Як повідомлялося, переговори про угоду про асоціацію Україна та ЄС вели з 2007 року, і тільки 19 грудня 2011 заявили про завершення переговорів. 30 березня глави делегацій на переговорах України і Європейського Союзу парафували Угоду про асоціацію України з ЄС.

Проте підписання угоди про асоціацію України з ЄС і далі залишається під питанням через внутрішньополітичну ситуацію в Україні і процеси проти представників опозиції - ці судові розгляди, на думку ЄС, мають політичне підґрунтя.

Ukrainian European Perspective

03.07.2012. Євроінтеграцію України гальмує сама Україна, – посол ЄС Тейшейра

Євросоюз спостерігає за гальмуванням інтеграції України до європейської спільноти, і винна у цьому сама Україна, заявив сьогодні Посол ЄС Жозе Мануель Пінту Тейшейра.

Йдеться про внутрішні українські процеси, пов'язані зі звуженням прав і свобод громадян, тиском на опозицію, зазначив він.

Держави – члени ЄС на сьогодні не готові голосувати за Угоду про асоціацію між Україною та ЄС, оскільки Київ демонструє відкат від європейських цінностей, зауважив також Посол.

«На сьогодні обом сторонам добре відомі умови, за яких Угода про асоціацію між Україною та ЄС може бути підписана. Це – знайдення Києвом рішень для розв'язання політично обумовлених кримінальних справ; проведення чесної виборчої кампанії і вільних виборів; забезпечення належного проведення реформ», – зазначив Тейшейра.

Ці вимоги до Києва висунули на засіданні Комісії зі співробітництва між Україною та ЄС у травні цього року. Посол Тейшейра висловив сподівання, що під час головування Кіпру в Євросоюзі (яке розпочалося 1 липня цього року) українська сторона зможе вирішити проблеми, які гальмують її євроінтеграцію, передає Радіо Свобода.

ЄВРО 2012

Дзеркало тижня

20.06.2012. Бойкот українського керівництва на Євро-2012 триватиме і в чвертьфіналах

Європейські політики відмовилися відвідувати Україну під час групового турніру Євро-2012. Британські міністри не мають наміру приїжджати і на чвертьфінальний матч своєї збірної в Києві.

Жоден з британських міністрів не поїде до України на чвертьфінальний матч Євро-2012 між збірними Англії та Італії в Києві 24 червня.

За даними Бі-бі-сі, таке рішення прийнято, щоб закликати українське керівництво дотримуватися принципів верховенства закону, а також відмовитися від «вибіркового застосування законів».

Крім того, в Лондоні особливо стурбовані ситуацією з колишнім прем'єром України Юлією Тимошенко.

Тим часом міністри готові поїхати на півфінальний матч у випадку, якщо англійці зможуть перемогти італійців. Однак це пов'язано з тим, що цей півфінал відбудеться не в Україні, а в Польщі.

Жодних рішень щодо можливих поїздок міністрів на фінал, який буде зіграно в Україні, в Лондоні поки не прийнято. У канцелярії прем'єра Великобританії відзначили, що поки рано говорити про це питання, тому що спочатку слід дочекатися результату чвертьфінального матчу англійців.

Матч Англія – Італія відбудеться в неділю, 24 червня.

Нагадаємо: Європейські політики відмовилися відвідувати Україну під час групових матчів Євро-2012.

На матчі своєї збірної до Львова прилітав кронпринц Данії Фредерік

Дзеркало тижня

20.06.2012. Меркель все ж відвідає Євро-2012, але не в Україні

Меркель таки відвідає матч Євро-2012. Втім, не в Україні, а в Польщі. 22 червня вона буде вболівати за німецьку збірну на стадіоні в Гданську.

Канцлер ФРН Ангела Меркель вперше відвідає матч Євро-2012 - вона приїде на чвертьфінальний матч між збірними Німеччини та Греції. Про це повідомив заступник представника німецького уряду Георг Штрайтер. Від поїздки в Україну на групові матчі німецької збірної Меркель, як відомо, відмовилася.

У Гданськ канцлера запросив прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск. Щоб потрапити на матч, Меркель навіть попросила свого італійського колегу Маріо Монті на кілька годин раніше перенести зустріч лідерів низки європейських країн, яку було заплановано на вечір 22 червня в Римі. Монті з розумінням поставився до прохання Меркель, за що вона висловила йому подяку, повідомив Штрайтер.

У римській зустрічі, крім Меркель і Монті, візьмуть участь також іспанський прем'єр Маріано Рахой і французький президент Франсуа Олланд. За тиждень до річного саміту глав держав і урядів ЄС у Брюсселі лідери цих країн хочуть у вузькому колі обговорити проблеми боргової кризи та шляхи виходу з неї. Крім того, мова піде про ситуацію в Греції після парламентських виборів.

Чи поїде на матч у Гданськ новий прем'єр-міністр Греції Антоніс Самарас, наразі невідомо. Водночас, політичне підґрунтя візиту Меркель заступник спікера німецького уряду виключив: «Це день спорту».

Однак досі не відомо, чи поїде німецький канцлер на фінальний матч футбольного турніру в Києві у разі, якщо німці пройдуть у вирішальний раунд. Меркель, а також члени її уряду досі утримувалися від відвідування матчів першості в Україні. Це — негласний знак протесту проти політики Президента Віктора Януковича та поведження з ув'язненою колишньою главою уряду Юлією Тимошенко.

Дзеркало тижня

23.06.2012. Меркель готова приїхати до Києва, якщо Німеччина вийде в фінал Євро-2012

Якщо збірна ФРН вийде в фінал Євро-2012, то канцлер Ангела Меркель поїде на вирішальний матч до Києва, повідомляють німецькі ЗМІ. Кожен німецький гравець в разі перемоги у фіналі отримає 300 тисяч євро.

Канцлер ФРН Ангела Меркель не зможе поїхати до Варшави на півфінальний матч чемпіонату Європи з футболу за участю Німеччини, оскільки в цей час вона буде брати участь у засіданні Європейської ради. Однак якщо збірна ФРН вийде в фінал першості, то Меркель поїде 1 липня вболівати за німецьку команду до Києва. Про це повідомляє 23 червня Deutsche Welle, з посиланням на спортивне агентство SID.

Раніше Меркель розглядала можливість бойкоту матчів Євро-2012 в Україні в знак протесту проти жорстокого поведження української влади з колишній прем'єром цієї країни Юлією Тимошенко.

За вихід у півфінал Євро-2012 кожен гравець німецької збірної отримав премію в розмірі 100 тисяч євро. За перемогу у фіналі чемпіонату гонорар складе 300 тисяч євро для кожного гравця, а за друге місце — 150 тисяч.

Нагадаємо, збірна Німеччини 22 червня у чвертьфінальному матчі Євро-2012 обіграла Грецію 4:2 і вийшла в півфінал.

У півфіналі німці зіграють 28 червня з переможцем пари Англія — Італія.

1 липня на столичному стадіоні пройде фінальний матч Євро-2012.

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

НАТО перед проблемою вирішення сирійської кризи

Зважаючи на кардинальну зміну ситуації в арабських країнах після низки революцій, що прокотилися регіоном 2011 року, та, як наслідок, – переформатування режимів у цих країнах і, як це наразі можна спостерігати, їх явну направленість у бік ісламізму, західні країни опинилися в ситуації, коли їхня власна ж діяльність призвела, по суті, до непрогнозованих наслідків, котрі ще дадуть про себе знати на ниві внутрішньої та міжнародної політики. Тому, коли **26 червня 2012 року у Брюсселі в екстреному режимі зібралася Рада НАТО**, щоб обговорити ситуацію, котра виникла після того, як 22 червня сили ППО Сирії збили турецький винищувач над територіальними водами країни, мова, як це не дивно, не йшла про застосування кардинальних заходів, як це було у всіх інших випадках до цього.

Туреччина, яка має другу за величиною армію серед країн-членів НАТО, скликала екстрене засідання Ради Альянсу відповідно до статті 4 Вашингтонського договору, згідно з якою будь-який член організації може вимагати консультацій у разі, якщо його територіальна цілісність, політична незалежність чи безпека опинилися під загрозою. По суті, цього ж Анкара вимагала і у 2003 році після початку військової кампанії США в Іраку. Проте наразі турки, швидше, просто нагнітали атмосферу, натякаючи на необхідність військової відповіді. Представляючи ситуацію, турецький уряд навіть повідомив, що сирійська ППО завдала удару по ще одному турецькому літаку, який шукав уламки збитого F-4 «Phantom». Тому даний «ворожий акт» з боку Сирії не лише призвів до порушення міжнародних домовленостей, а й створив ситуацію явної напруженості між країнами.

Туреччина наполягала на тому, що винищувач був збитий у міжнародному повітряному просторі, а його уламки впали в територіальні води Сирії. Нібито реактивні літаки іноді перетинають кордони держав, а збитий апарат перетнув кордон за 15 хвилин до того, як його збили без попередження. Хоча, цей літак просто здійснював «навчальний політ для контролю національної радарної системи і не мав ніякого відношення до кризи в Сирії». Остання відкидає звинувачення у «ворожості», заявляючи, що літак порушив повітряний простір Сирії, а відтак – і її суверенітет. Тим більше, що літак був збитий зенітною батареєю без РЛС з максимальною дальністю ураження 2,5 кілометри.

Разом із тим, найбільш імовірно, що турецькі винищувачі здійснюють польоти поблизу сирійського кордону з метою виявлення засобів ППО сусідів. Крім того, такі польоти можуть проводитися і для того, щоб з'ясувати, як далеко Дамаск може зайти в протистоянні з можливою зовнішньою загрозою.

Туреччина ж для «розпалювання» антинатівської ворожнечі зі сторони Башара Асада обрала не випадково: відносини колишніх союзників Анкари і Дамаска серйозно погіршилися в березні 2011 року, після початку масових

виступів проти режиму президента Сирії. Туреччина приймає у себе сирійських опозиціонерів і біженців, табори яких час від часу піддаються обстрілу з боку сирійського кордону. По суті, такими діями режим Асада активно підштовхує НАТО до вступу у війну шляхом провокацій, спрямованих проти члена альянсу Туреччини. Однак, пам'ятаючи про приклад Лівії, в поваленні лідера якої, авіація альянсу зіграла чи не ключову роль, він стає для керівників організації істотним стримуючим фактором. Адже, по-перше, ситуація в цій країні впевнено йде по шляху глобальної ісламізації, розвиваючись зовсім не так, як планували в Європі та США. По-друге, поява в регіоні ще однієї теократичної держави, котра роздирається клановими протиріччями, явно не входить до планів Заходу. А такий сценарій цілком можливий, враховуючи, що наразі Башар Асад має чималу підтримку в межах країни, що яскраво довели нещодавні парламентські вибори, котрі пройшли у країні 7 травня 2012 року. Крім того, така підтримка яскраво прослідковується і ззовні: тверді позиції Росії та Китаю не залишають для НАТО простору для маневрування у даному регіональному середовищі, вимагаючи вирішення ситуації виключно через застосування механізмів ООН.

Та, де-факто, така постановка питання не виключає проведення військової операції НАТО в Сирії у майбутньому. Для цього буде достатньо будь-якого вагомого поштовху: зміни позиції Росії або Китаю, втрати Асадом підтримки з боку значної кількості сирійців, або істотної дестабілізації обстановки в державах, котрі межують із Сирією.

Хоча, допоки таких «зрушень» міжнародна спільнота не спостерігає. Тим більше, що РФ і не збирається відмовлятися від своєї підтримки цій країні, поставляючи їй на умовах контракту відремонтовані військові гелікоптери, хоча й заявляє, що режим Асада таки піде – тим чи іншим шляхом. Звичайно, бажано мирним, і про це навіть уже говорив президент РФ Володимир Путін. У гіршому разі, він піде в результаті громадянської війни, тому що сьогодні проти Сирії згуртувалися багато країн, і навряд чи вона вистоїть під цим тиском.

Проте, в спільній заяві після завершення двосторонньої зустрічі в рамках саміту «Великої двадцятки» 18-19 червня 2012 року в місті Лос-Кабос (Мексика) президенти Росії та США Володимир Путін і Барак Обама зазначили, що сторони підтримують зусилля спецпосланця ООН Кофі Аннана і бажають вирішення даної проблеми з боку сирійського народу через мирний переговорний процес за участю всіх зацікавлених сторін. Чи будуть положення цієї заяви реалізовані в рамках міжнародної конференції по Сирії, запропонованої російською дипломатією, покаже час. Наразі ж Москва погоджується на створення запропонованого К. Аннаном уряду національної єдності, адже для Росії зацікавленість у мирному вирішенні сирійського питання – це заявка на повернення свого впливу на Близькому Сході, а також реванш за Лівію. Тим більше, що тепер ситуація складається у діаметрально протилежному форматі: США та їхні союзники по НАТО навіть не бажають розпочинати операцію, навчені гірким досвідом Лівії. Хоча достеменно невідомо, як до нового уряду планується включити і опозицію, і прихильників режиму нинішнього президента Башара Асада. При цьому якихось персон, «чия присутність ускладнить процес передачі влади, або завдасть шкоди переходу до примирення і стабільності», планується виключити з нової структури. По суті, це лише «розпалює вогонь» ворожнечі, адже напруга йдеться про повалення режиму Башара Асада. Але без НАТО.

Керівництво останньої офіційно так і не підтвердило заяв про те, що турецький літак був збитий у нейтральній зоні. Натовські генерали відкрито заявляють, що «Phantom» виявили в сирійських водах, підкреслюючи той факт, що міжнародні домовленості дозволяють збивати військові літаки інших країн, що вторглися на чужу територію, хоча в офіційній заяві по завершенню консультацій в рамках Ради НАТО і визнали такий акт «неприпустимим», засудивши його у

«найжорсткішому вигляді». Крім того, цей акт Сирії було названо черговим прикладом «неповаги її влади до міжнародних норм, миру та безпеки, а також людського життя». Та, говорячи про те, що «безпека альянсу неподільна» і всі його члени діють разом в дусі міцної солідарності, було заявлено, що **про військову інтервенцію в Сирії не може бути й мови, адже НАТО не бачить, яку роль вона могла б зіграти в справі врегулювання ситуації в цій країні.**

Хоча, по суті, можна припустити, що у разі повторення подібних інцидентів з боку сирійської сторони, представники держав-членів НАТО жорсткіше реагуватимуть на поведінку країни. Однак, військова операція, певно, не розпочнеться, зважаючи на тверду позицію Росії, котра вже навряд чи з легкістю віддасть ще один плацдарм свого впливу на Близькому Сході. Та, ще більш імовірно, що на заваді розгортанню військових дій стоїть економічна криза в Європі та США, без подолання якої альянс також безсилий у проведенні військових операцій. Адже самотужки Вашингтон уже просто нездатен розпочинати такі масштабні акції, тим більше, що на кону – крісло президента США. Відтак, потрібно дочекатися осінніх виборів в Америці. Допоки ж про початок військової операції в Сирії під проводом НАТО говорити складно. Та відкидати її, безперечно, ще складніше.

ЄВРОАТЛАНТИЧНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Мій вибір – НАТО

04.07.2012. Проекти, які фінансуються НАТО, допомагають Україні позбутися небезпечних боєприпасів

Запаси непридатних і застарілих боєприпасів створюють проблеми для багатьох країн. Занедбані склади можуть бути дуже небезпечними. В Україні, внаслідок кількох інцидентів з вибухами на складах боєприпасів, загинули і постраждали люди, було завдано значної матеріальної шкоди. Заради безпеки місцевого населення поблизу таких складів НАТО фінансує проект на допомогу безпечній утилізації надлишкових боєприпасів у цій країні.

Після розпаду колишнього СРСР Україна успадкувала велику кількість зброї і боєприпасів. В кінці свого життєвого циклу надлишкові боєприпаси стають непридатними для використання. Вони часто зберігаються під відкритим небом, на них впливає спека і вологість, що може призвести до їх дестабілізації. На складах боєприпасів завжди є ризик вибухів. Несподівана і часто нічим не спровокована детонація становить загрозу для місцевих мешканців.

Для того щоб допомогти зробити території навколо складів безпечнішими для місцевого населення, НАТО виконує в Україні проект Цільового фонду з утилізації надлишкових боєприпасів. «Головна мета проекту полягає в знищенні запасів, які загрожують місцевому населенню», – каже д-р Фредерік Пежо, менеджер Цільового фонду від Агентства з матеріально-технічного забезпечення і обслуговування НАТО (NAMSA), який наглядає за роботами в рамках проекту.

Полковник Олег Левченко, перший секретар з питань оборони і представник Національного керівника з питань озброєнь в українській дипломатичній місії при НАТО, розповідає про цінність цієї ініціативи: «Проект Цільового фонду забезпечує не лише знання і технічні засоби, а і забезпечує більшу частину коштів, потрібних для знищення озброєнь і знешкодження боєприпасів, тому неможливо переоцінити його важливість. Цей проект є гарним прикладом конструктивного співробітництва між Україною і НАТО».

Утилізація смертоносної спадщини

Цей проект є продовженням попереднього п'ятирічного проекту Цільового фонду НАТО в Україні. На першому етапі проекту на Донецькому державному хімічному заводі було побудовано установку для спалювання вибухонебезпечних відходів, в якій було знищено 400 тисяч одиниць стрілецької і легкої зброї, 15 тисяч тонн боєприпасів, тисяча переносних зенітно-ракетних комплексів (ПЗРК) і 500 пускових пристроїв для них.

Другий етап проекту, який розпочався в травні 2012 року, зосереджений на ліквідації ще 366 тисяч одиниць легкої і стрілецької зброї, знешкодженні 76 тисяч тонн звичайних боєприпасів, в тому числі три мільйони протипіхотних мін ПФМ-1.

Провідною країною проекту вартістю 25 мільйонів євро є США. «В Україні наявна гостра потреба в такій роботі і НАТО задовольняє цю потребу», – каже Ріго Гарза, політичний радник місії США при НАТО.

На основі досвіду, який підрядники отримали під час першого етапу проекту, цього разу робота виконуватиметься швидше. Очікується, що проект буде завершено протягом чотирьох років.

Мій вибір – НАТО

06.07.2012. У НАТО виникло багато питань щодо ситуації в Україні

Парламентська асамблея НАТО стурбована розвитком подій в Україні. Про це заявив сьогодні, 3 липня, президент асамблеї Карл Ламерс.

"Ми маємо певну стурбованість розвитком подій в Україні, ми з занепокоєнням спостерігаємо певні тенденції", – сказав Ламерс, підкресливши, що Україна взяла на себе зобов'язання дотримуватися прав та основних свобод людини і здійснювати принципи правової держави.

"Зараз виникло дуже багато питань, а ми хочемо, щоб ця красива і велика країна з її прекрасними людьми наближалася до Європейського Союзу, щоб вона могла співпрацювати в рамках НАТО", – зазначив Ламерс.

За його запевненням, асамблея готова підтримувати Україну і робить це, але вона хотіла б бачити, що Кабмін також робить певні кроки, щоб досягти прогресу.

Раніше Ламерс закликав владу України дозволити колишньому прем'єр-міністру Юлії Тимошенко, экс-міністру Юрію Луценку, экс-першому заступнику міністра оборони Валерію Іващенко виїхати на лікування за кордон.

НАТО У ФОКУСІ ТИЖНЯ

Євроатлантична Україна

20.06.2012. Нерозповсюдження, контроль над озброєннями і роззброєння – в центрі уваги першого великого засідання з партнерами після Чикаго

Щорічна конференція НАТО з питань контролю над зброєю масового знищення (ЗМЗ), роззброєння і нерозповсюдження, яку цього року приймає Міністерство закордонних справ Угорщини, відбулася у Будапешті 14 червня. Уже восьме цей важливий захід, присвячений нерозповсюдженню, зібрав разом високопоставлених представників країн з п'яти континентів, міжнародних організацій і академічних установ.

Через кілька тижнів після Чиказького саміту конференція збрала 130 високопоставлених осіб, які займаються питаннями нерозповсюдження, з 60 країн і організацій. «Те, що так багато вас вирішили взяти участь, показує, що перед нами стоять серйозні завдання в цій сфері. Однак це також є потужною демонстрацією нашої рішучості працювати разом над розв'язанням цих завдань», – сказав заступник Генерального секретаря НАТО посол Александр Вершбоу, виступаючи перед учасниками заходу в прямому ефірі по відеомосту з Брюсселя. Він підтвердив, що розповсюдження зброї масового знищення (ЗМЗ) та засобів її доставки «загрожує нашому спільному баченню створення умов, необхідних для світу без ядерної зброї відповідно до цілей Договору про нерозповсюдження ядерної зброї».

Міністр закордонних справ Угорщини Янош Мартоній у своєму вступному слові зазначив, що конференція «збирає представників з усього світу, де в неформальній обстановці ми можемо вільно обмінюватися думками на деякі дуже важливі питання, пов'язані зі ЗМЗ». Він також нагадав, що «безпека через співпрацю», як одне з трьох головних завдань, визначених у Стратегічній концепції НАТО, «означає, що Альянс буде активно взаємодіяти зі своїми партнерами над зміцненням міжнародної безпеки роблячи, серед іншого, свій внесок в контроль над озброєннями, нерозповсюдження і роззброєння».

Помічник Генерального секретаря НАТО з нових викликів безпеці посол Габор Іклюді, головуєчий на конференції, підкреслив, що «наше сьогоднішнє зібрання навряд чи могло відбутися більш вчасно. Ситуація з розповсюдженням стає дедалі більше складною і викликає дедалі більше занепокоєння». Посол Іклюді навів конкретні приклади розповсюдження, які останнім часом перебувають в центрі уваги Ради Безпеки ООН і спеціалізованих міжнародних організацій, але залишаються нерозв'язаними, ставлячи в такий спосіб режим нерозповсюдження під загрозу. Він також підкреслив, що «хоча ці події викликають серйозне і обґрунтоване занепокоєння, необхідно також звернути увагу і на позитивні події. Це новий договір ССО, Сеульський саміт з ядерної безпеки або консультації щодо зони вільної від ЗМЗ на Близькому Сході».

Понад 20 високопоставлених доповідачів зробили презентації з широкого кола питань розповсюдження ЗМЗ і заклали основу для подальшого відкритого і глибокого неформального обговорення, під час якого усі учасники можуть обмінятися думками з чотирьох загальних тем:

- Майбутнього багатосторонніх режимів і ініціатив нерозповсюдження;
- Поточних регіональних загроз і викликів в сфері розповсюдження;
- Тероризму і розповсюдження ЗМЗ;
- Внеску НАТО в міжнародні зусилля в сфері контролю над ЗМЗ, роззброєння і нерозповсюдження.
Учасники конференції представляли країни – члени НАТО і країни партнери з усього світу, в тому числі з Ради євроатлантичного партнерства, Середземноморського діалогу, Стамбульської ініціативи співпраці, а також низки країн Азії і тихоокеанського регіону. Серед представників міжнародних організацій були доповідачі і учасники від ООН, Європейського Союзу, Організації із заборони хімічної зброї (ОЗХЗ), Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) і Організації Договору Загальної заборони ядерних випробувань (ОДЗЗЯВ), виконавчий секретар якої, посол Тібор Тот, був головним доповідачем під час прийому на обіді.

Попередні заходи, присвячені завданням в сфері розповсюдження ЗМЗ, проходили в Римі (2004), Софії (2005), Вільнюсі (2007), Берліні (2008), Варшаві (2009), Празі (2010), і Бергені (2011). Проте в Будапештській конференції взяла участь безпрецедентна кількість учасників з 30 країн-партнерів, а також велика кількість послів і керівників відомств, що займаються боротьбою з розповсюдженням, зі столиць країн. Як і раніше, конференція проходила за правилами «Четхем Хаус».

Мій вибір – НАТО

25.06.2012. Посли членів НАТО терміново зберуться у вівторок на вимогу Туреччини

Термінове засідання Північноатлантичної ради відбудеться у Брюсселі у вівторок на вимогу Туреччини.

Про це власному кореспондентові у Брюсселі повідомили у прес-службі НАТО.

"Північноатлантична рада на рівні послів 28 країн-членів збереться 26 червня на вимогу Туреччини для консультацій відповідно до ст.4 Вашингтонської угоди", - йдеться у повідомленні.

Стаття 4 Вашингтонської угоди передбачає можливість скликання засідання Північноатлантичної ради на вимогу кожного із союзників для проведення консультації, якщо існує загроза територіальній цілісності, політичній незалежності та безпеці.

Як повідомляло агентство, 22 червня розвідувальний літак ВПС Туреччини RF-4E зник з екранів радарів над Середземним морем. Сирія заявила, що його було збито після вторгнення у її повітряний простір. За словами глави МЗС Туреччини Ахмета Давутоглу, літак знаходився у міжнародному повітряному просторі, а його уламки впали в сирійські територіальні води.

Мій вибір – НАТО

28.06.2012. Рада НАТО на вимогу Туреччини збереться у вівторок

Туреччина висловила протест Сирії та заявила Дамаску про намір вжити рішучих дій у зв'язку з інцидентом із військовим літаком, збитим у п'ятницю.

"На вимогу Туреччини для обговорення інциденту у вівторок збирається рада НАТО", - зазначається в повідомленні.

Розвідувальний літак ВПС Туреччини RF-4E, що вилетів у п'ятницю з авіабази "Ерхач" у провінції Малатья на південному сході країни, зник з екранів радарів за півтори години після зльоту в повітряному просторі Середземного моря.

Сирія заявила, що збила турецький літак над своїми територіальними водами після його вторгнення у свій повітряний простір.

Міністр закордонних справ Туреччини Ахмет Давутоглу заявив, що літак було збито силами ППО Сирії в міжнародному повітряному просторі, а його уламки впали в сирійські територіальні води.

Пошуково-рятувальні команди виявили уламки збитого турецького літака на дні Середземного моря на глибині 1300 метрів.

Мій вибір – НАТО

06.07.2012. Грузія самая некорруптированная страна среди кандидатов в НАТО

В тбилисской гостинице «Редиссон», прошла презентация исследования о борьбе с коррупцией в Грузии. Презентацию результатов исследования, проведенного организациями IBRD, IDEX, «Международная прозрачность - Грузия» и ЕС, открыли посол ЕС в Грузии Филипп Димитров и заместитель министра юстиции Грузии Гиорги Вашадзе.

Согласно исследованию, более 99-процентов граждан Грузии в прошлом году ни разу не сталкивались с необходимостью дать взятку, и по данному результату, Грузия является первой в Европе. Среди стран кандидатов на членство в НАТО, Грузия является самой некорруптированной. Граждане страны, по сравнению с гражданами ЕС, в среднем четыре раза

реже встречаются коррупцией в повседневной жизни. В соответствии исследования, 77 процентов считают, что предпринятые правительством шаги против коррупции, эффективны.

Как отметил Гиорги Вашадзе, самое важно, что во время исследования использовалась европейская методология. По его словам, последнее исследование в Грузии, было проведено при финансировании ЕС, согласно которому, Грузия является самой не коррумпированной страной, среди государств ЕС и Европы.

«Грузия, фактически изменила то представление, что якобы победить коррупцию очень сложно. Если захотеть, то нет ничего невозможного. Соответственно, у нас есть конкретные результаты», - заявил Вашадзе.

В свою очередь, Филипп Димитров отметил, что Грузия смогла победить коррупцию и в стране высокий уровень демократии. Он также заявил, что Грузия является одной из самых безопасных стран.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ**Участь України в Днях Безпеки ОБСЄ**

Вперше у рамках підготовки до проведення Щорічної наради ОБСЄ з огляду питань безпеки (ЩНОБ) 24-25 червня 2012р. у Відні проходили т.зв. Дні безпеки ОБСЄ - зустріч на вищому рівні за участю провідних експертів наукових кіл, неурядових аналітичних центрів та інших громадських організацій, задіяних у галузі проблем безпеки. Ідея проведення заходу належить Генеральному секретарю ОБСЄ.

Основна мета – посилення взаємодії між ОБСЄ та відповідними ініціативами т.з. «другого треку» з питань Євроатлантичної та Євразійської безпеки для створення платформи обміну новими ідеями та підходами до питань безпеки, завдяки яким можливо зробити спільний внесок традиційної дипломатії та громадянського суспільства у створення співтовариства безпеки, як це визначено в Астанинській ювілейній декларації.

Головними учасниками заходу були представники наукових та академічних кіл, аналітичних центрів та неурядових громадських організацій країн-учасниць ОБСЄ (біля 240 осіб). До участі у засіданні активно залучалися учасники ЩНОБ, представники країн-партнерів, Інститутів ОБСЄ та Парламентської асамблеї ОБСЄ.

Українську делегацію на урядовому рівні представляли директор Департаменту безпеки та роззброєння МЗС України О.Олександрович та заступник Постпреда України при міжнародних організаціях у Відні (ППУ) Г.Хоменко. По лінії неурядових організацій та академічних кіл – директор Інституту міжнародних досліджень Української академії наук О.Титарчук, який являється також керівником НДР з проблематики визначення пріоритетів та зовнішньополітичних ініціатив у рамках головування України в ОБСЄ у 2013 році, яка виконується Інститутом зовнішньої політики при Дипакадемії МЗС України.

Захід проходив у форматі чотирьох робочих засідань, дискусійні дебати під час яких заохочували здійснення цінного інтелектуального внеску учасників напередодні ЩНОБ з таких основних питань порядку денного:

- формування співтовариства безпеки: тематичні та географічні питання у рамках всеохоплюючої безпеки;
- формування співтовариства безпеки: протидія появі глобальних викликів. Чи потрібна розробка нових підходів у галузі контролю над озброєннями?
- на шляху примирення: ситуація навколо тривалих конфліктів та відновлення діалогу;
- на шляху примирення: чи існує нове бачення ролі ОБСЄ?

Під час відкриття заходу з вітальними промовами виступили Генеральний секретар ОБСЄ Л.Дзаньєр, представник Діючого Головування Ірландії в ОБСЄ посол О.Лірі та колишній Федеральний канцлер Австрійської Республіки В.Шюссель.

Модераторами засідань були Генеральний секретар ОБСЄ Л.Дзаньєр, директор Центру попередження конфліктів ОБСЄ А.Коберацький, Директор Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів та прав людини Я.Ленарчич.

У ході першого робочого засідання (формування співтовариства безпеки: тематичні та географічні питання у рамках всеохоплюючої безпеки) із коментарями по суті виступів співдоповідачів виступив директор Інституту міжнародних досліджень Української академії наук О.Титарчук. У виступі акцент зроблено на проблематичних питаннях у галузі формування Євроатлантичного та Євразійського безпекового співтовариства з посиланнями на виступ Міністра закордонних справ України К.І.Гриценка щодо пріоритетних напрямів Українського головування в ОБСЄ у 2013 році, виголошеному на засіданні Постійної ради ОБСЄ 20 червня ц.р. Було наголошено на необхідності відпрацювання спільних підходів держав-учасниць до визначення ціннісної сутності безпекових складових кожного виміру ОБСЄ, а також однозначного розуміння поняття основ формування безпекового співтовариства. Окрема увага приділялася потребам розширення участі громадянського суспільства у рамках діяльності ОБСЄ, зокрема, подальшому розвитку ініціатив т.зв. «другого треку».

Основні результати засідання слугували своєрідною апробацією сучасних підходів до забезпечення участі представників громадянського суспільства та наукових кіл у заходах по лінії ОБСЄ. З огляду на згадане, у подальшому планується проведення відповідних засідань напередодні наступних ЩНОБ, з урахуванням отриманих рекомендацій та пропозицій країн-учасниць ОБСЄ, а також неурядових аналітичних центрів, академічних кіл та громадськості.

ПАРЛАМЕНТ

Дзеркало тижня

03.07.2012. Верховна Рада ухвалила скандальний закон про мови

Верховна Рада ухвалила в цілому скандальний законопроект про основи державної мовної політики, який розширює сферу застосування російської мови. Близько 2 тисяч поправок, внесених у документ до другого читання, були просто проігноровані парламентською більшістю.

Верховна Рада 3 липня прийняла в другому читанні і в цілому скандальний законопроект про основи державної мовної політики, який розширює сферу застосування російської мови.

«За» проголосувало 248 народних депутатів. За ухвалення закону, ініційованого Вадимом Колесніченком та Сергієм Ківаловим, у цілому майже у повному складі проголосували фракції Народної партії, Партії регіонів та КПУ.

Зокрема «за» проголосували 190 зі 194 депутатів фракції Партії регіонів. Утримався регіонал Анатолій Коржев, а депутати Сергій Харовський, Сергій Головатий та Сергій Василенко значаться як відсутні.

У повному складі проголосували 25 депутатів фракції КПУ та 19 із 20 депутатів фракції Народної партії. Не голосував депутат із Народної партії Микола Рудченко.

Прийняти цей закон також допомогли два члени групи «Реформи заради майбутнього» Валерій Гацко та Євген Константинов, 10 позафракційних. Зокрема, Олександр Буряк, Богдан Губський, Ігор Воротнюк, Адам Мартинюк, Сергій Осика, Валерій Писаренко, Олег Черпицький, Валерій Шаманов, Олександр Шепелев та Олег Малич.

Причому на сайті ВР значиться, що також проголосувала картка Миколи Томенка.

За ухвалення цього рішення свій голос також віддав один депутат від фракції НУ-НС Ігор Палиця. Жоден депутат від фракції «БЮТ-Батьківщина» не проголосував за цей закон.

Зазначимо, близько 2 тисяч поправок, внесених у документ до другого читання, були просто проігноровані парламентською більшістю.

Перед голосуванням за закон про мови до Верховної Ради був обмежений доступ журналістам під приводом зустрічі представників парламентської більшості з Миколою Азаровим.

Голосування за законопроект проходило за відсутності голови парламенту Володимира Литвина — вечірнє засідання відкрив його перший заступник, представник Компартії Адам Мартинюк.

Відразу після відкриття засідання голова фракції Партії регіонів від імені ПР і КПУ несподівано запропонував розглянути законопроект про основи державної мовної політики

як невідкладний. Його пропозиція не отримала необхідної підтримки депутатів, зібравши 219 голосів за 226 необхідних.

Після цього на голосування було поставлено пропозицію про повернення законопроекту на доопрацювання. Це рішення також не набрало необхідної кількості голосів.

Потім, згідно з регламентом, Рада повинна була повернутися до питання про необхідність розгляду закону як невідкладного.

Однак Мартинюк, в обхід регламенту, поставив на голосування розгляд законопроекту по суті і скандальний закон був прийнятий у цілому. Всі поправки до документа при цьому були проігноровані.

Відразу після скандального голосування віце-спікер закрити засідання парламенту.

Нагадаємо, 5 червня законопроект був прийнятий у першому читанні 234 голосами.

Документ встановлює, що державною мовою є українська мова, але дозволяє використання регіональних мов і мов меншин, якщо кількість осіб-носіїв цієї мови, що проживають на території, на якій поширена ця мова, становлять 10 і більше відсотків від чисельності населення.

Опозиціонери, ряд експертів і громадських активістів переконані, що цей законопроект розширює сферу офіційного застосування російської мови, практично прирівнюючи її до державної.

Дзеркало тижня

04.07.2012. Литвин оголосив про свою відставку

Голова Ради попросив народних депутатів прийняти його відставку. За словами Литвина, прийняттям закону про мови парламентська більшість «розвела народ» України.

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин оголосив про свою відставку.

«Прошу вас, мої колеги, розглянути питання і прийняти рішення про мою відставку», — сказав він, відкриваючи ранкове засідання парламенту 4 липня.

Спікер розповів, що голосування щодо законопроекту «Про основи державної мовної політики» проходило за його відсутності, його «викликали до президента».

"Мене розвели, розвели Україну, розвели народ", — сказав Литвин у відповідь на гул, що піднявся в залі.

Він попросив свого першого заступника Адама Мартинюка включити питання його відставки до порядку денного і розглянути його в четвер на засіданні, після чого залишив залу засідань.

За інформацією ZN.UA, у парламент прибули секретар Ради національної безпеки і оборони Андрій Клюєв і прем'єр-міністр Микола Азаров.

Раніше віце-спікер Ради Микола Томенко заявив, що написав заяву про відставку через прийняття парламентом мовного закону.

Нагадаємо, 3 липня Рада прийняла в цілому скандальний закон про основи державної мовної політики, який розширює сферу застосування російської мови.

Пізніше п'ять депутатів від НУ-НС оголосили голодування на знак протесту проти прийнятого парламентом закону про російську мову.

Також 3 липня у Києві біля Українського дому відбулася масова бійка працівників спецпідрозділу «Беркут» з учасниками акції на захист української мови.

Акція триває і 4 липня: близько 700 осіб продовжують мітинг.

Люди з національними прапорами і партійними прапорами опозиційних сил розмістилися на подвір'ї на сходах, що ведуть до будівлі, де на 11.30 заплановано підсумкову прес-конференцію президента України Віктора Януковича.

Ukrainian European Perspective

04.07.2012. "Регіоналам" потрібен Литвин

Голова фракції Партії регіонів у Верховній Раді Олександр Єфремов сумнівається в прийнятті парламентом рішення про звільнення Володимира Литвина з посади голови Ради. Про це він сказав журналістам.

"На даний момент є емоційна заява, яку ми зараз розглядаємо. Необхідно заспокоїтися, зважити всі моменти і ухвалити рішення, яким воно буде, покаже час", - сказав він.

При цьому Єфремов не виключив, що фракція ПР буде переконувати Литвина не залишати пост голови. "Ми будемо говорити з Володимиром Михайловичем, переконувати його не робити поспішних кроків", - додав він.

Також, на думку Єфремова, відставка заступника голови Ради Миколи Томенко може бути прийнята парламентом у разі згоди опозиції.

За словами голови фракції, посада віце-спікера - це квота опозиції, тому більшість підтримає будь-яке її рішення по призначенню на даний пост, як раніше підтримало призначення віце-спікером Томенко.

Ефремов зазначив, що закон про мовну політику, прийняття якого призвело до подачі у відставку спікером і віце-спікером, може підписати тільки голова Ради, а практики підписання такого документа заступником голови, за словами депутата, ще не було.

Як повідомлялося, раніше Литвин і Томенко заявили, що подали у відставку із займаних посад.

3 липня Рада прийняла закон про основи державної мовної політики, що передбачає встановлення офіційного використання регіональних мов у роботі місцевих органів державної влади при проживанні мінімум 10% носіїв на територіях, на яких поширений цю мову.

На знак протесту проти прийнятого закону фракції "Блок Юлії Тимошенко-Батьківщина" і Блоку "Наша Україна - Народна Самооборона" відмовилися від участі в засіданнях Ради до кінця поточної сесії, при цьому 5 депутатів Ради від НУНС оголосили голодовку.

Українська правда

04.07.2012. В Україні проходять акції протесту проти закону про мову

У різних регіонах України проходять акції на підтримку української мови.

У **Львові** проходить пікет під стінами Львівської облдержадміністрації.

Під входом до будівлі зібралася близько 100 активістів "Свободи" і "Батьківщини". Вони стоять біля наметів із символікою своїх політичних сил і не пропускають до будівлі керівництво обласної адміністрації, аргументуючи це тим, що "вони забрали в українців мову". Активісти роздають проїжджаючим автомобілям стрічки з написом "моя мова-моя свобода".

Івано-Франківська міська рада в середу проводить позачергову сесію на площі перед будівлею облдержадміністрації.

Дане рішення прийнято на вимогу більшості депутатів.

В центрі **Харкова** учасники безстрокової акції протесту встановили намети. У ніч на середу міліція знесла намети. Кілька людей були затримані.

"Ми, небайдужі громадяни, почали безстрокову акцію протесту і встановили 3 липня в 10 вечора перший намет на площі Свободи і планували залишитися там на ніч. Раптово з'явилася міліція. Намети - було встановлено два намети - у нас вилучили, а мене, мою матір і керівника Харківського Спілки Української молоді Романа Черемського затримали і доставили до Дзержинського райвідділу міліції. Близько 3 ночі нас відпустили, склавши на кожного по 2 адмінпротоколи: за порушення порядку організації мітингів і непокору вимогам міліції", - повідомив один з учасників акції Дмитро Пилипець.

Глава **Тернопільської обласної ради**, лідер Тернопільської облорганізації "Свобода" Олексій Кайда запропонував представникам "антиукраїнських партій" спалити свої партійні квитки.

За його словами, "окупаційна влада" поставила собі за мету знищити українську націю - "відібрати нашу історію, культуру, віру, мову", перетворити націю в "безправну, безсловесну групу".

"Ми не можемо допустити цього! Сьогодні кожен свідомий українець повинен виступити проти русифікованих продажних політиків. Звертаюся до кожного представника провладних партій від Верховної Ради в базових органах місцевого самоврядування. Вашим кроком у відповідь ... має стати спалювання партійних квитків - вихід з антиукраїнських партій. Це в тому випадку, якщо Ви самоідентифікуєте себе як українці", - підкреслив Кайда.

Ukrainian European Perspective

04.07.2012. "Партія регіонів" не хоче відпускати Литвина, щодо Томенка "подумують"

Заява спікера Володимира Литвина про відставку була емоційним рішенням. Скоріше за все він допрацює до кінця каденції цієї Верховної Ради. Про це в коментарі Gazeta.ua сказав Михайло Чечетов.

"Емоції є у кожній людини. Іноді кожен з нас робить такі емоційні заяви та вчинки. А потім, коли людина заспокоюється, вона починає більш вдумливо оцінювати ситуацію і може змінити свою позицію. Ми впевнені, що у даній ситуації це була емоційна заява Володимира Михайловича, як людини, а не як політика чи державного діяча", - сказав депутат.

Чечетов також зазначив, що Литвин завжди виступає з позиції інтересів України і українського народу.

"Інтереси народу потребують політичної стабільності. Ми гадаємо, що він повинен допрацювати на своїй посаді до кінця каденції ВРУ."

Він також зазначив, що на рішення щодо відставки віце-спікера Миколи Томенка вплинула його опозиційна позиція. Також Чечетов зазначив, що сьогодні ВРУ не може голосувати за ці питання, бо є певні технічні умови обов'язкові до виконання.

"Якщо вони пропонуватимуть когось іншого за своєю квотою - це треба буде сідати за стіл і обговорювати. Перш за все повинна прийти сама постанова до ВРУ і має відбутися технічна процедура", - пояснив він.

Ukrainian European Perspective

04.07.2012. Мовні битви в Україні зацікавили США

Прийняття в Україні закону про мовну політику зацікавило навіть американців. Про несподіване прийняття скандального проекту пише авторитетне американське видання The New York Times.

У статті "Законодавці в Україні затвердили законопроект про мову" видання відзначає, що питання про надання російській офіційного статусу породило емоційні дебати в Україні - "колишній радянській республіці, де мільйони людей розмовляють російською як рідною мовою".

"Для багатьох людей розмовляти українською менш комфортно, особливо в східній частині країни, яка є базою підтримки президента Віктора Януковича, для якого російська мова є рідною", - нагадує газета.

При цьому журналісти пояснюють і позицію опонентів закону, які вважають, що він порушує Конституцію і принижує статус української як національної мови.

"Сотні демонстрантів, розгнівані тим, яким чином закон проштовхнули, зібралися у вівторок увечері біля Українського дому, громадської будівлі в центрі Києва. Багато людей висловили готовність ночувати під відкритим небом і поряд були розміщені взводи силовиків", - пише газета і нагадує, що в травні цей законопроект став причиною бійки в українському парламенті, коли депутати били один одного і рвали одяг.

The New York Times робить висновок, що статус російської мови в Україні також є питанням гострого політичного інтересу Москви, і підйом російської мови може бути сигналом до того, що президент Віктор Янукович шукає підтримки на Сході, хоча його відносини з Кремлем напружені. І зауважує, що Україна стає все більш ізольованою від Європи, нагадуючи при цьому про ув'язнення экс-прем'єра Юлії Тимошенко.

Deutsche welle

04.07.2012. Погляд з Донецька: мовна тема відволікла усе суспільство від головних проблем

Влада змогла використати другорядне мовне питання, аби відволікти громадян від нагальних соціально-економічних питань, наголосили в коментарі Deutsche Welle громадські діячі в Донецьку.

Скандальний закон "вибухнув" у суспільстві і привів до протистояння, коли існує багато невирішених ключових проблем, сказав у коментарі Deutsche Welle головний редактор обласної україномовної газети "Донеччина" Ігор Зоц. Як відомо, каже фахівець, "мовна проблема в Україні перебуває на 21-му чи 31-му місці" серед інших. І у Донецькій області вона не є тією проблемою, яка дійсно зачіпає інтереси громадян, упевнений Зоц.

Двомовність у Донецьку - де-факто

Двомовність та толерантна мовна атмосфера у Донецьку існує де-факто і у населення немає проблем з реалізацією своїх мовних потреб, зазначає експерт. Керівник видання нагадав, що у середу донецькі журналісти приїхали на прес-конференцію, яку мав давати Президент Янукович. У них були запитання і щодо безробіття у Донецькій області, і щодо жадливої ситуації з екологією, і стосовно медичної реформи, яку з таким скрипом протискують можновладці в області. Але політики вирішили на перший план висунути мовне питання.

Можливо, частина депутатів вважає, що щиро роблять добру послугу для своїх виборців. Утім, їм варто розуміти, що це «добро» є справді на 31-му місці серед питань, які турбують донеччан, додав експерт. "Прикро, що цей закон став до того ж і кроком приниження Верховної Ради як інституту закону, адже він впроваджувався абсолютно в незаконний спосіб", - зазначає Зоц.

Політичні бонуси від другорядних занять

«Звичайно, не варто очікувати якихось значних акцій протесту проти цього закону у Донецьку», - сказав Deutsche Welle політолог Олександр Ключев. Більшість донеччан до підвищення статусу російської мови ставляться лояльно, каже експерт. Проте всі також розуміють, що це питання не є найважливішим. Насправді відволікається увага суспільства, і вже немає місця для дискусії щодо ефективності дій влади в економіці.

Вже всі - і регіонали, і опозиція - дружно займаються мовним питанням, констатує донецький політолог. "Звичайно, зміст мовного закону ніхто глибоко не аналізував, та й він особливо не цікавить тих, хто його приймав, і писали його далеко не професіонали з мовних проблем. Утім, протистояння, яке ми наразі бачимо, воно все ж таки є вигідним для Партії регіонів", - зазначив Ключев. Адже, на його думку, влада у цьому протистоянні так чи інакше

начебто демонструє свою здатність дотримуватися передвиборчих обіцянок. Ключев прогнозує, що це вплине на певну частину електорату. І ефект однієї виконаної обіцянки може затьмарити розчарування від реального стану речей в країні.

Deutsche welle

04.07.2012. Правознавці: мовне законодавство змінили нелегітимно

Низка юристів та правозахисників переконані: ухвалення «мовного» закону в Україні відбулось у нелегітимний спосіб.

Пародія на законодавство і демократію - так в інтерв'ю DW обставини ухвалення закону про «Про засади державної мовної політики» охарактеризував конституційний експерт Харківської правозахисної групи Всеволод Речицький. За його оцінкою, цей закон, як і сама мовна політика, належить до «чутливих зон» у суспільстві. Тож і ухвалювати такі чутливі закони, як запевняє Речицький, не можуть кілька десятків людей у сесійній залі: «Мало би бути 226 і більше, інакше це є дурість чи політична провокація». Вже сам спосіб, у який приймали цей документ, на думку Речицького, свідчить про обдурювання людей.

Експерт нагадує: присутність депутатів в залі – це їхня робота, вони не можуть погоджуватись з певною позицією апріорі, мають вислухати аргументи сторін і лише тоді голосувати, формувати свою позицію. Відсутність парламентських дебатів у цьому випадку, на думку Речицького, свідчить про кризу і самого законодавчого органу і конституціоналізму в цілому.

Правозахисник Віктор Пушкар теж переконаний, що закон ухвалено нелегітимним шляхом: «Мало місце голосування чужими картками і порушення регламенту». Водночас лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов не визнає, що порушено регламент при ухваленні «мовного» закону. Закиди про те, що під час ухвалення не було дотримано місячного терміну на розгляд закону в комітеті, Єфремов відкидає, аргументуючи тим, що «закон блокувався комітетом».

Потреба у втручанні Конституційного суду

Тим часом правозахисник Андрій Федосов, який нині мешкає у Франції через переслідування його в Україні, впевнений: закон про мови є неконституційним. Він закликає скеровувати листи президенту, аби той не підписував закон, а також Уповноваженій з прав людини - з проханням захистити конституційні права громадян.

Всеволод Речицький зауважує, що неконституційним цей закон може визнати Конституційний суд України, який перевіряє не лише суть закону, але й процедуру його ухвалення, те, наскільки «законною» вона була. За словами експерта, якщо вдасться довести, що було порушення процедури, закон доведеться скасовувати, навіть якщо він буде підписаний спікером.

Deutsche welle

04.07.2012. Західна Україна: обранці проти свого "за"

Народні депутати з теренів Західної України один за одним "відхрещуються" від новоухваленого закону "Про засади державної мовної політики". Вони заявляють, що не були у залі і не розуміють як їх картки голосували "за".

Львів'янин "регіонал" Петро Писарчук серед перших, хто миттєво зреагував на своє "містичне" "за" під час голосування за законопроект Ківалова-Колісниченка. Одразу після схвалення депутат скерував заяву на ім'я спікера Верховної Ради Володимира Литвина, де просить вилучити його голос з результатів голосування, бо не був у залі з поважних причин. Доказом цього є дані письмової реєстрації, хоча картка – проголосувала.

Причому народний обранець наполягає, щоб його заяву оприлюднили на найближчому засіданні. "Я неодноразово публічно озвучував свою негативну позицію щодо цього питання. І це моя принципова позиція. Я також не брав участі у попередньому голосуванні", - заявив в інтерв'ю DW Петро Писарчук.

Згодом заяви на адресу апарату ВР посипались і від інших народних обранців, які представляють Рівненську, Волинську та Івано-Франківську області. Приміром, Катерина Ващук ("Народна партія", Блок Литвина) наголосила, що перебувала з робочим візитом на Волині, цьому є сотні свідків, і фізично не могла голосувати у сесійній залі.

Депутат обурена, що її голос фактично "вкрадено". "Жоден тиск не примусить мене зрадити рідну мову, цієї позиції я не змінювала. Цей закон – зрада рідної землі", - йдеться у заяві прес-служби Катерини Ващук.

Гра на публіку

Аналогічні заяви вже зробили регіонал Василь Чуднов, Ігор Палиця (НСНУ), Микола Шершун ("Народна партія"), Микола Томенко (БЮТ).

До речі, член Партії регіонів, экс-голова Львівської ОДА Василь Горбаль у день голосування перебував у Львові і спілкувався з журналістами, проте його картка теж проголосувала "за". Однак він заявив, що є дисциплінованим партійцем і підтримує рішення фракції. Жодних гучних заяв про відкликання голосу не робитиме, а голосування чужими картками – стала практика у радах різних рівнів.

У коментарі DW виконавчий директор Комітету виборців України на Львівщині Оксана Дащаківська зауважила, що депутатські заяви - не що інше як загравання з виборцем. Є очевидним, що відкликання голосу – не дієвий механізм, бо це не прописано у регламенті ради. Тому заяви, на її думку, є суто грою на публіку. Утім, як варіант, каже експерт, депутати можуть звернутися до правоохоронних органів про втручання у систему "Рада" і у разі порушення кримінальної справи можливі юридичні наслідки.

Deutsche welle

05.07.2012. Битва за мову: Партія регіонів почала ризиковану гру

Партія регіонів не бачить перепоп для наступного кроку - внесення статусу російської мови до Конституції України. Європейські аналітики вважають: це ризикована гра.

Ситуація в Україні стає дедалі більш напруженою після ухвалення проекту закону про "Засади державної мовної політики". Попри численні заяви опозиції щодо порушення процедури регламенту під час голосування, Партія регіонів не бачить перепоп для наступного кроку - внесення статусу російської мови до Конституції України. Європейські аналітики вважають, що правляча партія починає ризиковану гру.

Журналіст німецької газети "Die Welt" Гергард Гнаук в інтерв'ю Deutsche Welle зазначив, що "громадяни України мають 15 більш важливих питань, ніж мовне", але тим не менше Партія регіонів порушила це питання. На його думку, варто звернути увагу на тих, хто ухвалював закон: "Це Вадим Колесніченко та головний фальсифікатор виборів 2004 року, першого та другого турів, Сергій Ківалов. Я думаю, що це дійсно достатньо цинічний крок, який має, судячи з усього, розкачати атмосферу, хиткий човен, що називається Україна. Можна тільки сподіватися, що наслідки будуть якомога м'якшими, що там, де можна, люди будуть ігнорувати цей закон".

Спеціаліст з політичної ситуації в східно-європейських країнах упевнений, що наразі стабільна ситуація в країні залежить від політичного клімату в Партії регіонів: "Якщо деструктивні сили в Партії регіонів візьмуть гору, то дійсно будуть продовжувати цю тему аж до змін до Конституції. Якщо пануватимуть конструктивні та відповідальні сили, то вони будуть пам'ятати про існування десятка більш важливих питань для України та її громадян та зупиняться в цій точці, де вони є зараз".

Ризикована гра

Після ухвалення мовного закону "регіонали" не стримували емоцій. "Оцените красоту игры. Мы их (опозицію) развели, как котят. Я не знаю, что они будут делать на выборах", - заявив депутат Михайло Чечетов.

Аналітики ж убачали в раптовому порушенні мовного питання політичне підґрунтя від самого початку. "З нинішньою конституцією та зі старими законами не було якихось потрясінь, напруження, ознак того, що російськомовна частина України якось особливо незадоволена. А зараз це очевидно, таке передвиборче напруження ситуації створюється, аби мобілізувати електорат Партії регіонів та збільшити поляризацію суспільства. Напевно, з метою, щоб люди виходили потім на вибори", - запевняє німецький політолог Андреас Умланд.

Зважаючи на наміри Партії регіонів закріпити у Конституції російську мову як другу державну, експерт також припускає можливість розколу України: "Я погоджуюся, це ризикований шлях, адже це призводить до суспільних потрясінь, котрі небезпечні для України, для такої поліетнічної держави, якою є Україна. І оскільки не було особливої потреби порушувати мовне питання, то це, безперечно, ризикована гра".

Дзеркало тижня

06.07.2012. Литвин про Раду: наявний процес деградації

Разом з тим, Литвин вважає, що Рада є місцем, де політики, представники різних політичних сил можуть висловити свою позицію. Вона, за словами спікера, повинна бути конструктивною.

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин вважає, що склад нинішнього українського парламенту критикують справедливо.

«Я вважаю, треба думати, як далі житиме країна і чи буде існувати цей парламент. Він розкритикований абсолютно справедливо – наявний процес деградації», – сказав спікер 6 липня в ефірі телеканалу «Рада».

У той же час Литвин поставив питання про те, що буде в разі ліквідації інституту парламентаризму. «Я переконаний, що буде набагато гірша ситуація в країні», – припустив спікер,

пояснивши це тим, що Рада є місцем, де політики, представники різних політичних сил можуть висловити свою позицію. «Бажано, щоб вона була конструктивною», — уточнив Литвин.

Литвин також переконаний, що в Раду нового скликання пройдуть переважно вже знайомі обличчя.

Про це він заявив, відповідаючи на питання, чи живий ще парламентаризм в Україні.

«Я думаю, в очікуванні нового парламентаризму. У нас є така думка, от почнемо з нового, чистого листа, обравши нову Раду. Я повинен сказати, що зміни осіб будуть незначні», — заявив Литвин.

Нагадаємо, що Литвин оголосив про свою відставку з посади спікера після того, як парламент за його відсутності підтримав у другому читанні закон про державну мовну політику, що розширює сферу застосування російської мови.

Спікер розповів, що в момент голосування його «викликали до президента». «Мене розвели, розвели Україну, розвели народ», — сказав Литвин.

Глава парламенту також заявив, що його «здав» перший віце-спікер, комуніст Адам Мартинюк, який поставив закон на голосування без його відома.

6 липня Рада відмовилася розглядати питання відставки Литвина.

ВВС Україна

06.07.2012. Литвин пропонує повторно розглядати мовний закон

Голова Верховної Ради Володимир Литвин заявив, що закон про принципи державної мовної політики був ухвалений з численними порушеннями, і тому не може бути направлений на підпис президенту.

"Зараз постає питання, а який ухвалили закон? У режимі першого слухання? - Ні. З урахуванням частини поправок комітету? - Ні. З урахуванням цього, він не може бути направлений на підпис президенту України", - заявив Володимир Литвин у прямому ефірі телеканалу "Рада" у п'ятницю, 6 липня.

"Треба знайти рішення. Я пропоную, яким шляхом. Перше - це діалог. Друге - це повернення до розгляду цього питання з урахуванням тих обставин, про які я сказав", - заявив глава парламенту.

Все ще спікер

Верховна Рада України не розглянула питання про відставку голови парламенту Володимира Литвина. Це питання депутати навіть не включили до порядку денного.

За включення питання до розгляду на сесії не проголосував жоден депутат.

"Привітаємо Володимира Михайловича, по суті, із вотумом довіри", - сказав перший заступник голови парламенту Адам Мартинюк, який головує на пленарному засіданні.

До цього голосування у дебатах виступило лише троє депутатів.

Лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов заявив, що фракція проти розгляду цього питання і проти відставки Володимира Литвина.

Олександр Єфремов сказав, виступаючи із трибуни Верховної Ради, що вважає рішення Володимира Литвина "емоційним".

"Ми знайомі з ним дуже давно, і я глибоко впевнений, що рішення ухвалене емоційно, воно не до кінця продумане і воно не може бути підтримане нами", - сказав Олександр Єфремов, наголосивши, що такою є позиція усієї фракції Партії регіонів.

Водночас Олександр Єфремов розкритикував спікера за те, що він особисте ставлення до мовного закону поєднав із позицією голови Ради, який має відповідати "за стабільність роботи парламенту і ситуацію у державі загалом".

Катерина Ващук, один із лідерів фракції Народної партії, лідером якої є Володимир Литвин, сказала, що фракція теж "абсолютно проти його відставки".

"Володимир Литвин неодноразово демонстрував свою здатність працювати на державу, підставляв плече у найвідповідальніші періоди історії. Заява - це було його бажання продемонструвати, що більшість має розуміти, що кожне рішення у цій залі зважується усім народом. І наше рішення теж має бути мудрим, ми маємо завершити нашу каденцію гідно, із головою Верховної Ради Володимиром Литвином", - заявила Катерина Ващук.

У той же час, більшість парламенту включила до порядку денного питання про відставку віце-спікера парламенту Миколи Томенка.

Deutsche welle

05.07.2012. Голосування як «реаліті-шоу»: чеснішими вибори не стануть

Парламентські вибори в Україні вперше пройдуть в режимі «онлайн» - з усіх дільниць, як обіцяє уряд, здійснюватиметься веб-трансляція. Утім, опитані DW оглядачі не вірять у те, що це зробить вибори більш прозорими.

На забезпечення веб-трансляції з усіх 34 тисяч виборчих дільниць в Україні Верховна Рада виділила майже мільярд гривень. Уряд заявляє, що пряма трансляція з дільниць зробить процес голосування більш прозорим. Однак оглядачі скептичні щодо цієї ініціативи. Ігор Когут з Лабораторії законодавчих ініціатив вважає веб-трансляції «фасадними заходами» для громадської думки – як в Україні, так і за кордоном. При цьому фахівець посилається насамперед на невдалий російський досвід. «Таке нововведення в Росії не спричинило підвищення довіри виборців до результатів голосування і перетворило трансляцію на реаліті-шоу, що носило здебільшого розважальний характер», - каже Когут. За його словами, ця ідея дорога і технічно неефективна. З одного боку, розмірковує Когут, така трансляція частково сприятиме більш відповідальній роботі членів комісій. Однак з іншого – таке спостереження технічно не дасть можливості побачити цілісну картину щодо видачі і підрахунку бюлетенів, не забезпечить від вкидання бюлетенів.

Що саме транслюватимуть?

Голова Громадянської мережі ОПОРА Ольга Айвазовська зауважує, що не визначено, у яких саме місцях дільниці мають розташовуватись камери. Невідомо, яке зображення транслюватимуть веб-камери: зображення урни для бюлетенів, сейфу у приміщенні комісії або входу чи виходу з приміщення для голосування. Ігор Когут додає: докази, зібрані в такий спосіб, не стануть предметними у разі судових розслідувань.

Проблемою, за словами Айвазовської, є підключення до інтернету звичайних виборчих дільниць у селах. Та ще й з такою швидкістю, що дозволить транслювати події на дільниці у режимі реального часу. Незрозумілими називає вона й правові наслідки невиконання закону, зокрема: чи слід ставити під сумнів результати виборів на звичайній дільниці, якщо інтернет-трансляція з неї не відбулася?

У мережі ОПОРА вважають, що відеонагляду, трансляції, аудіо-стенографування потребують в першу чергу окружні дільниці, на яких відбуватиметься важливий для результатів виборів процес - встановлення результатів підрахунку голосів в межах округу.

Психологічний тиск

Наталка Зубар з громадської організації «Альянс Майдан», яка у минулому координувала роботу громадських спостерігачів на виборах, переконана, що веб-трансляція – спосіб психологічного тиску на виборців. Особливо «бюджетників» і людей старшого віку: «Боятимуться, що так за ними стежитимуть, за кого вони голосують».

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Євроатлантична Україна

22.06.2012. В. Хорошковський визнав, що Україна затягує перехід до безвізового режиму з ЄС

Перший віце-прем'єр-міністр Валерій Хорошковський констатує затримку Україною завершення першої законодавчої фази плану дій щодо лібералізації візового режиму з ЄС.

«На жаль, ми затримуємо завершення законодавчої стадії переходу до безвізового режиму з Європейським співтовариством», - сказав В. Хорошковський на засіданні Верховної Ради.

Він зазначив, що Верховна Рада кілька разів відкладала і досі не прийняла закон про біометричні паспорти.

В. Хорошковський також додав, що у зв'язку з цим уряд ще раз звертається до парламенту з проханням прийняти цей законодавчий акт, передає «Ukrainews».

Він же зі свого боку має намір під час переговорів з Європейською комісією просити відкласти так званий «третій звіт» і домовитися про можливість прийняття Радою на початку нової сесії тих законопроектів, які не вдасться прийняти до кінця цієї сесії.

За словами першого віце-прем'єра, уряд розраховує, що поліграфічний комбінат «Україна» вже до кінця 2012 року матиме достатньо обладнання для друку всіх бланків документів, у тому числі і біометричних паспортів.

Як повідомлялося, 20 березня Рада відмовилася включити до порядку денного сесії законопроект, що пропонує впровадження біометричних документів, внесений депутатами, а також альтернативний проект Кабінету Міністрів.

Впровадження біометричних паспортів є зобов'язанням України, прийнятим у рамках Плану дій щодо введення безвізового режиму з ЄС.

Дзеркало тижня

24.06.2012. МЗС запевнив, що Україна докладає максимум зусиль для євроінтеграції

Грищенко вважає, що Україна виконує всі завдання, необхідні для якнайшвидшого підписання угоди про асоціацію з ЄС. У той же час він зазначив, що ніколи не називав чіткої дати можливого підписання того чи іншого документа.

Міністр закордонних справ України Костянтин Грищенко заявляє, що зовнішньополітичне відомство країни докладає максимум зусиль на шляху євроінтеграції.

«Я вважаю, що ми зробили все, або майже все, що від нас залежало. Те, що ми повинні ще зробити — це величезний об'єм роботи, і над цим варто нам працювати всім разом», — сказав Грищенко в ефірі "5 каналу".

Він запевнив, що зі свого боку докладає максимум зусиль у цьому напрямі, так само, як докладає максимум зусиль колектив МЗС.

Як повідомлялося, міністр закордонних справ Швеції Карл Більдт за підсумками зустрічі з послом Швеції в Україні 12 червня в Стокгольмі написав у своєму блозі, що євроінтеграція України зупинена, і подальший розвиток подій залежить від керівництва країни.

При цьому він не зміг спрогнозувати подальший розвиток подій, наголосивши, що ключ до розв'язання цієї ситуації в руках української влади.

Проте українська влада вважає, що країна семимильними кроками рухається до Європи. Зокрема, за словами прем'єр-міністра Миколи Азарова, «темпи просування України по шляху євроінтеграції не сповільнилися, а — навпаки — прискорилися».

Європейський простір

25.06.2012. К. Грищенко каже, що Україна наближається до Європи

Ті зрушення, які відбулись в Україні за останні два роки, дозволяють вибудовувати зовсім іншу парадигму відносин з Європою. Україна наближається до Європи не через наше політичне спілкування, або не стільки через це, а через внутрішню трансформацію, адже на сьогодні, фактично, кожний закон, який приймається в Україні має відповідати європейським стандартам.

Про таке в ефірі «5 каналу» заявив міністр закордонних справ Костянтин Грищенко.

«Україна важлива для Європи, а для нас важлива Європа. Але це не означає, що ми маємо погоджуватись завжди і в усьому. Тому що ми маємо теж усвідомлювати ті виклики, з якими стикається суспільство тут. У Європі є, в цілому, також бажання все аналізувати спрощено: біле, чорне. Сьогодні ми дуже гарні, але чомусь нічого не виходить при цій гарній картинці. Завтра ми, чомусь, сприймаємось через певні процеси, які є природними для держави, але при цьому дуже важливо одне — усвідомлювати, що ми робимо тут в середині країни», — зазначив голова МЗС.

«Коли ми говоримо про застосування якихось принципів, або, скажімо, правових засад, для регулювання тієї чи іншої сфери нашого суспільного чи політичного життя — ми застосовуємо європейські принципи. Це об'єктивно нас наближає», — заявив К. Грищенко.

ПРЕЗИДЕНТ

РБК-Україна

20.06.2012. Янукович сьогодні візьме участь у першому засіданні Конституційної асамблеї

Президент України Віктор Янукович сьогодні візьме участь у першому засіданні Конституційної асамблеї, повідомляє прес-служба глави держави.

Також у засіданні візьмуть участь голова Верховної Ради (ВР) України Володимир Литвин, керівники парламентських фракцій та комітетів, посадові особи Адміністрації Президента України, представники міжнародних та європейських інститутів.

Конституційна асамблея створена указом Президента як спеціальний допоміжний орган при главі держави. Головною метою створення та діяльності Конституційної асамблеї є підготовка законопроектів про внесення змін до Конституції.

Головою Конституційної асамблеї призначений Леонід Кравчук - Президент України в 1991-1994 рр. Його заступником став директор Інституту держави і права імені Корецького НАН України Юрій Шемшученко, а секретарем - радник Президента України - керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації АПУ Марина Ставнійчук.

20.06.2012. Президент обіцяє Конституцію народу, опозиція не вірить

Конституційна асамблея обіцяє змінити Конституцію до президентських виборів у 2015 році. Президент Віктор Янукович вважає, що нова Конституція України стане суспільно-політичним договором між народом і владою і значно підвищить гарантії захисту прав громадян.

Про це президент заявив на першому засіданні Конституційної асамблеї, перше засідання якої відбулося 20 червня за участю понад 70 відомих політичних і громадських діячів, серед яких колишні президенти Леонід Кучма, Віктор Ющенко, лідери провладних фракцій парламенту, відомі юристи та представники громадських організацій.

Через проведення засідання асамблеї у червоному корпусі Київського національного університету ім.Шевченка спецпідрозіли міліції не дозволяли перехожим ходити по Володимирській вулиці аж до парку Шевченка. Співробітники університету могли пройти до будівлі, лише маючи посвідчення.

Президент знає, хто буде опозицією?

До Конституційної асамблеї не увійшли представники опозиційних партій, які вважають цей орган неконституційним. На їхню думку, мета асамблеї - підготувати поправки до Конституції, які розширять повноваження чинного президента.

Лідери опозиції кажуть, що не хочуть бути "ширмою" для президента, який заявляє, що нова Конституція має з'явитися як наслідок консолідації усіх політичних сил і громадських організацій, які увійдуть до Конституційної асамблеї.

Лідер "Фронту змін" Арсеній Яценюк заявляв, що асамблею може створити лише Верховна Рада. Він допускає розвиток такого сценарію після перемоги опозиції на парламентських виборах у жовтні 2012 року.

Однак Віктор Янукович у своєму виступі дав зрозуміти, що як представники опозиції до асамблеї увійдуть ті, хто є опозицією і тепер.

"Пройдуть вибори, і до нас приєднаються нові політичні сили, опозиція - вона долучиться до цього процесу", - сказав Віктор Янукович під час засідання.

Таким чином, говорячи про зміни до Конституції, Віктор Янукович непрямо зробив висновок і про те, хто стане опозицією після виборів Верховної Ради у жовтні поточного року.

Президент також закликав усі політичні сили "відкинути надмірне політиканство і не керуватися лише інтересами виборів".

"Новий договір" за рік до виборів президента

На першому засіданні асамблеї він заявив, що орган має сформулювати всенародну точку зору на Конституцію. За його словами, легітимність підготовленого проекту Конституції буде забезпечено завдяки всенародному обговоренню.

Як сказав Віктор Янукович, нова Конституція має стати "новим суспільно-політичним договором", який чітко розмежує владні повноваження і збалансує гілки влади.

Кажучи про те, які саме розділи Конституції потребують змін, президент назвав правосуддя, діяльність правоохоронних органів і місцеве самоврядування.

Віктор Янукович також сказав, що він звернувся до Європейської комісії та Ради Європи із проханням про співпрацю з фахівцями в галузі конституційного права європейських країн.

Президент також сказав, що Венеціанська комісія та Парламентська асамблея Ради Європи рекомендують розпочати конституційну реформу в Україні до парламентських виборів і вітають створення Конституційної асамблеї.

"Нове дається непросто"

Голова парламенту Володимир Литвин заявив, що члени Конституційної асамблеї, перш за все, мають досягти консенсусу між собою стосовно того, які саме зміни до Конституції слід вносити. Чинний спікер вважає, що парламент, який має виключне право вносити зміни до Основного закону, зараз не здатен домовитися про необхідні конституційні зміни.

"Очевидно, що Верховна Рада, яка вже давно перебуває в передвиборному стані, не може грати таку роль, яку вона покликана грати за своїм призначенням - бути місцем, кафедрою для такого діалогу", - сказав спікер Ради.

Перший президент України Леонід Кравчук зазначив, що Конституційна асамблея здатна підготувати проект в найкращих демократичних традиціях, які сприйме український народ.

"Нове дається непросто, його не завжди зустрічають хлібом-сіллю", - сказав Леонід Кравчук.

Він повідомив журналістам, що Конституційна асамблея може завершити підготовку поправок до Конституції до 2014 року.

З його слів, члени асамблеї планують до 2013 року сформувавши концепцію конституційних змін. Далі, починаючи з 2013 року, асамблея працюватиме над текстом змін шляхом їхнього винесення на обговорення українських і міжнародних експертів.

"А наприкінці 2013 року або на початку 2014 року, не пізніше, ми цей текст або проект закону про внесення змін у Конституцію України подамо президентові України", - сказав Леонід Кравчук.

Голова Конституційної асамблеї сказав, що оскільки президент є суб'єктом законодавчої ініціативи, він і визначить строки внесення законопроекту на розгляд Верховної Ради.

Президентські вибори в Україні мають відбутися в 2015 році.

ВВС Україна

04.07.2012. Янукович ще не визначився із долею мовного закону

Президент України Віктор Янукович заявив, що визначиться, чи підписувати ухвалений у вівторок Верховною Радою закон "Про засади державної мовної політики" тільки після того, як детально вивчить його.

Про це він сказав на зустрічі з керівництвом парламенту та депутатських фракцій, повідомляє прес-служба президента.

Ані представники опозиції, ані голова Верховної Ради Володимир Литвин на зустріч не прийшли.

"Я ніколи не втручався і не втручаюсь у роботу Верховної Ради, - зазначив Віктор Янукович. - Але я зацікавлений в цілому в стабільності ситуації у країні. Тому я зараз не хочу робити ніяких попередніх висновків щодо процедури прийняття вчора закону про засади державної мовної політики".

"Тільки після того, як я вивчу всі ці питання, я буду мати можливість висловлювати свою точку зору і, відповідно, приймати певні рішення", - додав він.

Президент також не виключив проведення дострокових парламентських виборів у разі, якщо не вдасться стабілізувати роботу парламенту.

Опозиція відповіла згодою.

"Якщо Президент знайде в собі силу й мужність визнати, що він привів країну до політичної кризи, до того, що Україна стала буферною зоною між нашими російськими партнерами і Європейським Союзом, він повинен оголосити проведення дострокових парламентських і президентських виборів", - сказав лідер "Фронту змін" Арсеній Яценюк.

Сльозогінний газ

Одразу після ухвалення закону у Києві почалася акція протесту, декотрі учасники якої провели ніч на вулиці. У середу до тисячі людей зібралися біля "Українського дому", де об 11:00 мала початись прес-конференція президента Януковича, яку, втім, "перенесли на пізніше".

Намагаючись відтіснити протестувальників від одного із входів до "Українського дому", бійці спецпідрозділу міліції "Беркут" діяли доволі жорстко, застосовуючи силу до людей. Пішов у дію сльозогінний газ.

У відомстві кажуть, що газ використовували і мітингувальники.

Кореспондент ВВС Україна біля "Українського дому" повідомив про про кров на обличчі та одязі у кількох протестувальників та правоохоронців.

За інформацією Міністерства внутрішніх справ, в результаті бійки з учасниками акції протесту госпіталізували десятох співробітників "Беркуту".

Міліція також твердить, що протестувальники обливали бійців "Беркута" водою і кидали у них пляшки.

Відомого українського журналіста, оглядача газети "Дзеркало тижня" Сергія Рахманіна, який голодує разом із депутатами парламенту на знак протесту проти мовного закону, забрала швидка допомога з підозрою на серцевий напад.

За повідомленнями агенції "УНІАН", депутат від "БЮТ-Батьківщини" Андрій Кожем'якін, керуючи мікроавтобусом, наїхав на співробітника ДАІ. Полковника ДАІ з травмою ноги забрала "швидка", повідомляє "5 канал".

Відставки

Арсеній Яценюк каже, що одночасно з парламентськими слід проводити і президентські дострокові вибори

Виступаючи проти мовного закону, голова Верховної Ради Володимир Литвин та віце-спікер парламенту Микола Томенко заявили, що йдуть у відставку.

Прес-служба опозиційної партії "Фронт змін" повідомила, що пан Литвин на зустрічі із лідерами опозиції сказав, що не підписуватиме ухвалений парламентською більшістю мовний закон.

Своєю чергою голова фракції Партії регіонів у Верховній Раді Олександр Єфремов заявив журналістам, що ані спікер, ані його заступник не подавали офіційних заяв про відставку, тому парламент не може ухвалювати якихось рішень з цього приводу.

"Коли ми побачимо оформлення таких заяв, тоді ми зможемо говорити про юридичне оформлення цього питання. На мою думку, на сьогодні ми маємо емоційні заяви. Тому нам усім треба заспокоїтися і ухвалити зважене рішення", - сказав Олександр Єфремов.

ОПОЗИЦІЯ

[Кореспондент.net](http://korrespondent.net)

19.06.2012. Європейський дипломат назвав помилкою слова Януковича про причетність Тимошенко до вбивства Щербаня

У Європі називають помилкою Президента України Віктора Януковича його заяву про причетність экс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко до вбивства депутата Євгена Щербаня, повідомив високопоставлений дипломат.

"Це дуже небезпечно. І це помилка - висловлюватися з питань, що виходять за рамки його мандата", - повідомив європейський діяч.

Як повідомлялося 13 червня, Янукович вважає, що Тимошенко причетна до вбивства Щербаня. Пізніше він додав, що встановити причетність Тимошенко до вбивства Щербаня може тільки суд.

[Дзеркало тижня](#)

22.06.2012. Європейський суд призначив розгляд скарги Тимошенко на 28 серпня

Розгляд скарги Юлії Тимошенко про її утримання під вартою в ЄСПЛ відбудеться вже за два місяці. Як повідомив ZN.UA адвокат экс-прем'єра Сергій Власенко, призначення слухань через рік після офіційного звернення — це досить оперативне рішення для практики європейського суду.

Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) у п'ятницю, 22 червня, оприлюднив дату розгляду справи № 49872/11, що стосується экс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. Згідно з інформацією на офіційному сайті суду, засідання призначено на 28 серпня цього року.

Адвокат Тимошенко Сергій Власенко підтвердив ZN.UA інформацію про те, що ЄСПЛ призначив розгляд справи Тимошенко саме на цю дату.

Він нагадав, що перше звернення Тимошенко в європейський суд відбулося 10 серпня 2011 року, і призначення слухань на серпень 2012 року — тобто менше, ніж за рік — для практики європейського суду досить оперативне рішення. (Нагадаємо, що ЄСПЛ надав пріоритет 1 зверненню Тимошенко «зважаючи на серйозність і чутливість висунутих звинувачень» і вирішив розглянути справу невідкладно).

Власенко уточнив, що справу розглядатиме 5-а секція ЄСПЛ, а процедуру розгляду буде донесено сторонам перед засіданням.

Адвокат нагадав, що в заяві Тимошенко до європейського суду згадано порушення кількох базових статей Європейської конвенції з прав людини. Зокрема, це стаття 3, яка говорить про тортури щодо неї. Також ідеться про статтю 5 — незаконний арешт, статтю 6, що забезпечує право всіх громадян на справедливий суд.

Власенко також зазначив, що в заяві згадано про порушення статті 18 Європейської конвенції, яка засвідчує, що всі обмеження застосовуються тільки з тими цілями, з якими їх встановлено. «Тобто, якщо це кримінальне переслідування, то воно має бути лише кримінальним і не мати жодного іншого підґрунтя. Ми ж говоримо про те, що переслідування Юлії Тимошенко в Україні носить виключно політичний характер. Тому ми вказуємо на порушення статті 18, яка для нас вкрай важлива», — підкреслив адвокат.

Нагадаємо, що раніше захист Тимошенко подав до Європейського суду з прав людини додаткові документи до її скарги від 2011 року, що стосуються порушення права на справедливий суд.

На сайті ЄСПЛ можна знайти не тільки опис самої скарги Тимошенко. Від экс-прем'єра суд отримав детальний опис стану її здоров'я до і після затримання, а також після винесення вироку. Крім того экс-прем'єр повідомила про те, в яких приміщеннях і з ким її тримали в СІЗО № 13, коли і як її доставляли на судові слухання.

На сайті ЄСПЛ наведено також витяги зі звіту, що його передано українському уряду за результатами візиту в Україну представників Європейського Комітету з попередження тортур і нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. У документах сказано, що ув'язнені часто скаржилися на велику кількість у СІЗО щурів і мишей, а члени комісії самі бачили в установі тарганів.

Далі у висновках європейських експертів описано стан охорони здоров'я в СІЗО, яке, згідно з їхніми висновками, також не відповідає всім міжнародним нормам.

Мін'юст, тим часом, за \$ 12 тис. найняв американську фірму, що відстоюватиме позицію українського уряду під час розгляду в Європейському суді скарги Юлії Тимошенко. Раніше адвокати цієї фірми захищали інтереси Кофі Аннана і Олександра Солженіцина.

Мій вибір — НАТО

03.07.2012. До Тимошенко їдуть гості з НАТО, а вона впевнена, що буде сидіти довго

Президент НАТО Карл Ламерс відвідає экс-прем'єра Юлію Тимошенко в лікарні "Укрзалізниця" в Харкові 3 липня.

Про це заявив заступник голови фракції "Батьківщина" Андрій Шкіль, повідомили в прес-службі партії.

За його словами, Ламерс прибуде 2 липня в Україну з дводенним візитом. Зустріч з Тимошенко погоджено з керівництвом Державної пенітенціарної служби.

4 липня Ламерс має намір зустрітися з українською владою.

Водночас, за слова захисника Тимошенко Сергія Власенка, экс-прем'єр не розділяє надій про позитивний вирішення питання під час розгляду касаційної скарги.

За словами Власенка, дії влади свідчать про одне: "Янукович не має наміру виконувати своїх політичних обіцянок європейським лідерам і відновлювати законність і демократію в Україні".

"Він налаштований на одне: продовжувати утримувати своїх політичних опонентів у місцях ув'язнення без будь-яких підстав. Для цього вони не тільки затягують розгляд касаційної скарги Тимошенко, а й продовжують висувати все нові абсурдні звинувачення", - сказав Власенко.

УКРАЇНА ТА ІНШІ МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

ОБСЄ

Дзеркало тижня

20.06.2012. Україна хоче дати новий імпульс вирішенню конфліктів на просторі ОБСЄ

Україна докладатиме всіх зусиль для зміцнення ролі ОБСЄ в реалізації ідеї «безпеки суспільства ОБСЄ» — вільної від розділових ліній, конфліктів, сфер впливу і зон з різними рівнями відповідальності.

Україна, яка в 2013 році буде головувати в ОБСЄ, має намір надати нового імпульсу вирішенню тривалих конфліктів на просторі цієї організації, заявив глава МЗС України Костянтин Гриценко, представляючи ОБСЄ 20 червня в Відні бачення українською стороною основних пріоритетів організації під час головування України в 2013 році.

«Визначаючи підходи України до ключових питань порядку денного ОБСЄ, Гриценко особливо відзначив прагнення майбутнього українського головування надати нового імпульсу вирішенню тривалих конфліктів на просторі ОБСЄ, в тому числі придністровського, а також сприяти зміцненню ефективності організації в ранньому попередженні конфліктів і реагуванні на нові виклики і загрози безпеки», — інформує МЗС України.

Міністр закликав всі держави-учасниці до конструктивного діалогу для вирішення актуальних проблем європейської безпеки.

Міністр зазначив, що Україна буде докладати всіх зусиль для зміцнення ролі ОБСЄ в реалізації ідеї «безпеки суспільства ОБСЄ» — вільної від розділових ліній, конфліктів, сфер впливу і зон з різними рівнями відповідальності.

У військово-політичній сфері, сказав міністр, Україна буде підтримувати зусилля, спрямовані на відновлення дієвого режиму контролю над звичайними озброєннями в Європі, нерозповсюдження зброї масового знищення та зміцнення заходів довіри у військовій області.

Відзначимо, що раніше віце-президент Парламентської асамблеї ОБСЄ Вальбурга Габсбург Дуглас висловив сумніви, що політичні переслідування в Україні можуть перешкодити країні ефективно головувати в ОБСЄ, хоча до 2013 року ще є час виправити ситуацію.

МВФ

Дзеркало тижня

06.07.2012. МВФ позитивно оцінив реформи в Україні

МВФ відзначив відновлення економічного зростання в Україні після кризи 2008-2009 років, зниження рівня інфляції і дефіциту держбюджету, високо оцінює зусилля влади з проведення реформ.

Рада директорів Міжнародного валютного фонду позитивно оцінює реформи, що проводяться в Україні, а також досягнуту в країні цінову стабільність. Про це йдеться в резюме виконуючого обов'язки голови ради директорів МВФ Девіда Ліптона за підсумками консультацій з Україною, проведених у Вашингтоні (США) 29 червня.

Зокрема, рада директорів МВФ відзначає відновлення економічного зростання в Україні після кризи 2008-2009 років, зниження рівня інфляції і дефіциту держбюджету, високо оцінює зусилля влади з проведення реформ (затвердження нового пенсійного законодавства, Податкового і Митного кодексів).

Фонд позитивно оцінює прогрес, який був досягнутий в банківському секторі і вітає план щодо зменшення впливу валютних ризиків на банківську систему.

У той же час МВФ підкреслює, що Україна все ще має ряд сфер вразливості, в тому числі через складні зовнішні умови.

Рада директорів фонду відзначає необхідність активізації реформ для поліпшення середньострокових перспектив зростання і рекомендує державним органам влади продовжувати реформи, спрямовані на відмову від політики кризового періоду.

Очікується, що наступні консультації з Україною за статтею IV статуту МВФ будуть проведені за принципом стандартного річного циклу.

Також МВФ допускає відновлення кредитування України в рамках програми stand by вже нинішнім літом, однак найбільш імовірним терміном відновлення кредитування вважається кінець року.

Як повідомляло агентство, раніше МВФ заявив про намір ради директорів обговорити виконання Україною зобов'язань щодо валютного режиму 29 червня.

ВВС Україна

07.07.2012. МВФ закликає Україну підвищити тарифи на газ та опалення

Програма кредитування МВФ завершиться виконаною менш, ніж на 50%?

Міжнародний валютний фонд заявляє про сповільнення економічного відновлення України та закликає підвищити ціни на газ та опалення для населення. Про це йдеться у Раді директорів фонду, опублікованому на сайті МВФ.

Фонд відзначає потужне економічне відновлення в Україні у 2010 - 2011 роках, яке, однак, сповільнилося. Серед причин МВФ називає зменшення попиту на український експорт, а також сповільнення темпів кредитування.

МВФ прогнозує, що цьогорічне зростання економіки в Україні складе 3% проти 5,2% торік. Тоді як інфляція, ймовірно, сягне 7,4%.

Рада директорів привітала прогрес, досягнутий Україною з 2008-2009 років, а також окремо відзначила зусилля влади, спрямовані на запровадження нового пенсійного закону, Податкового та Митного кодексів. Водночас Рада звертає увагу на вразливість української економіки через малі резерви, великі потреби у фінансах, а також несприятливі зовнішні умови.

"Директори наголошують на тому, що необхідна повномасштабна реформа енергетичного сектору для зменшення навантаження на бюджет та утвердження енергетичної незалежності", - йдеться у повідомленні.

МВФ закликає українську владу поступово підвищити тарифи на газ та опалення для населення, а також забезпечити вчасну їх сплату.

Фонд уже не вперше закликає Україну до підвищення тарифів, але безуспішно. За інформацією української влади саме це питання заблокувало подальше виділення фінансової допомоги Україні. В рамках програми, започаткованої у липні 2010 року, Україна мала отримати від МВФ 15,3 мільярди доларів, але отримала лише 3,4 мільярди. Програма має завершитися наприкінці 2012 року.

Підвищення тарифів а комунальні послуги, як припускають, викличе хвилю серйозного невдоволення в Україні, де восени мають відбутися парламентські вибори.

Рада директорів МВФ також наголошує на тому, що для України пріоритетом має лишатися цінова стабільність. МВФ відзначив прогрес у банківській сфері, але зазначив, що місцеві банки все ще лишаються вразливими.

Заява Ради директорів МВФ була зроблена за підсумками засідання фонду 29 червня, де, серед іншого, обговорювали ситуацію в Україні. Крім того, наприкінці травня місяця МВФ відвідувала Україну.

ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ

РОСІЯ

Радіо Свобода

20.06.2012. Переговори щодо перегляду цін на газ з Україною не ведуться – «Газпром»

Переговори стосовно перегляду цін на газ з Україною не ведуться. Як повідомляє УНІАН, про це сьогодні на прес-конференції в Москві сказав генеральний директор ТОВ «Газпром експорт» Олександр Медведєв.

«У нас переговори щодо перегляду цін (на газ) з Україною зараз не ведуться. У нас є консультації за контрактом, але ніяких офіційних переговорів стосовно перегляду цін ми не ведемо», – сказав Медведєв.

Україна тривалий час добивається перегляду газових контрактів з Російською Федерацією, вважаючи ціну на газ завищеною, а на транзит – навпаки, заниженою.

ВВС Україна

21.06.2012. Преса: Україна хоче купувати в Росії менше газу

У Газпромі кажуть, що Україна не має права істотно скорочувати об'єм газу для закупівлі

У четвер українські газети пишуть про розпродаж європейських паспортів, зменшення закупівель газу та небажання держави вирішувати соціальні проблеми.

Як стати румуном

В Одесі за наявності довідки та певної суми грошей можна отримати паспорт сусідньої Румунії, пише газета "Сегодня".

Довідка потрібна, аби довести, що ваші батьки чи дідусь з бабусею народилися та проживали на території Румунії протягом 1918-1940 років.

"У ці роки Румунія окупувала більшу частину Бессарабії. Відповідно до теперішніх кордонів, це майже половина області", – каже юрист Ігор Завальнюк.

На підставі такої довідки можна подавати заяву в посольство разом з анкетами румунською мовою та масою інших документів, пише газета. Але гроші можуть значно спростити процедуру, зазначає видання.

Довідку про румунське коріння можна придбати за 200-300 доларів. Ще 2000 євро коштуватиме її реєстрація. Також треба буде викласти 1000 євро за юридичний супровід документів, тобто напівлегальні послуги численних приватних фірм в Одесі, зазначає "Сегодня".

Інший шлях – якщо український суд визнає людину етнічним румуном. За цю послугу фірма-посередник просить 4-5 тис. євро, пише газета.

І нарешті, як сказано в статті, якщо ви готові викласти 10 тис. євро, усю процедуру отримання румунського громадянства за вас зроблять посередники.

Менше газу або арбітраж

Україна продемонструвала Росії готовність знизити обсяг закупівель газу, затвердивши напередодні газовий баланс країни на 2012 рік, пише ділова газета "Коммерсантъ Украина".

Документ передбачає зниження закупівель газу у Газпрому на третину порівняно з обсягами, зазначеними у договорі – до 27 млрд кубометрів, повідомив міністр палива Юрій Бойко.

Рішення України з'явилося на наступний день після того, як Газпром заявив, що розраховує на виконання Україною своїх зобов'язань за контрактом, тобто купівлю не менше, ніж 41,6 млрд кубометрів газу. Якщо договір не буде виконано, Газпром не виключає, що звернеться до суду. Україна пояснює зниження закупок високою ціною на газ, пише газета.

"Сьогодні ціна для нас на 21% вища, ніж для Польщі, на 24% вища, ніж для Угорщини і на 31% вища, ніж для Румунії. Виникає питання: чим Україна заслужила таку ціну?" – цитує видання співрозмовника з міністерства палива.

Партнер юридичної фірми "Ільяшев та партнери" Роман Марченко вважає, що Україна має високі шанси виграти можливе судове слухання, адже минулого року Газпром вже програв подібні справи грецькій, італійській та німецькій компаніям.

Виховання штрафами

Українські депутати вирішили каральними методами спонукати батьків до сумліннішого виконання своїх обов'язків, пише газета "День".

Цього тижня вони проголосували за те, аби збільшити штрафи за невиконання батьками своїх обов'язків, а також ввести за це покарання громадськими роботами. Якщо раніше штрафи за

неналежне виконання батьківських обов'язків становили 17-51 гривню (1-3 неоподаткованих мінімумів), то тепер вони зростуть до 85-170 гривень.

Якщо ж дитина вчинила правопорушення – штрафи для батьків будуть ще більшими. На думку газети, законопроект не здатний розв'язати проблеми родин, адже замість того, щоб будувати систему соціальних служб та супроводу проблемних родин, держава йде найлегшим, але найменш ефективним шляхом, повністю перекладаючи відповідальність за виховання та формування соціальних цінностей на батьків та караючи їх штрафами.

ВВС Україна

21.06.2012. Газові переговори між Україною та Росією: ціна визначає обсяги

Київ та Москва обговорюватимуть не тільки вартість російського газу для України, але й його кількість.

Черговий раунд переговорів може відбутися під час економічного саміту у Санкт-Петербурзі, в рамках якого заплановано зустріч керівника російського Газпрому Олексія Міллера з українським міністром енергетики Юрієм Бойком.

Напередодні український уряд затвердив газовий баланс на 2012 рік, у якому передбачено, що державна компанія Нафтогаз імпортує лише 27 мільярдів кубометрів російського газу до кінця року.

"Ключове рішення прийняли - рівень зниження закупівлі до 27 мільярдів кубометрів газу", - повідомив міністр енергетики Юрій Бойко.

Перебачається також, що ще 8 мільярдів кубометрів російського газу купить зареєстрована на Кіпрі Ostchem Holding Limited, що керує активами хімічних підприємств, контрольованих Дмитром Фірташем.

Таким чином, загальні обсяги російського газу, що його буде імпортовано до України, складуть 35 мільярдів кубів, що на понад 20% менше, ніж за 2011 рік, коли Україна імпортувала 44,8 мільярдів кубів, із яких Нафтогаз придбав 40 мільярдів кубометрів.

Про наміри скоротити імпорт російського газу Київ заявив ще на початку поточного року. Тоді міністр енергетики Бойко говорив про зменшення імпорту майже удвічі завдяки нарощуванню видобутку власного газу і вугілля, а також скороченню споживання палива завдяки енергозберігаючим технологіям. Головна причина - у Києві вважають, що російський газ є занадто дорогим.

У той таки час у російському Газпромі заявляли, що за контрактами 2009 року Україна не може так різко скорочувати імпорт російського газу, і погрожували звернутися до міжнародного арбітражу у разі, як таке скорочення таки відбудеться.

Спірні ціни, обсяги і газопроводи

За день до того, як український уряд ухвалив рішення про зменшення імпорту російського газу до 27 мільярдів кубометрів, заступник голови Газпрому Олександр Медведев заявляв, що у Росії розраховують продати в Україні близько 40 мільярдів кубометрів газу. При цьому представник Газпрому висловив сподівання, що газові контракти будуть виконані, і згадав про газ, який Україна має закачати у сховища, аби взимку забезпечити безперебійний транзит російського газу до Європи.

"Експорт в Україну, з огляду на те, що вона активно веде закачування в ПГС, складе близько 40 мільярдів. Минулого року контрактні умови були виконані, сподіваюся, будуть виконані і цього року", - заявив Олександр Медведев.

Цей так званий "буферний" або "технологічний" газ, що закачується в українські підземні сховища, також є однією із суперечливих тем в українсько-російських газових переговорах: Москва наполягає, що його має закуповувати Україна, яка надає послуги із транспортування газу, які Росія оплачує у повному обсязі, тоді як Київ дедалі частіше зауважує, що цей газ самій Україні не потрібен, і закуповується виключно з метою доставки російського газу до Європи.

Утім, як наголосив представник Газпрому, нині стосовно головного питання - ціни на газ - між Росією та Україною відбуваються не переговори, а лише консультації. Пан Медведев також згадав і про українську ГТС, заявивши, що у Москві не погоджуються із формулюванням України про те, що Росія хоче перебрати над нею контроль. Водночас, він навів позитивний, на його думку, приклад Білорусі, де російський Газпром отримав 100%-ий контроль над газотранспортною системою.

Попередня зустріч Міллера і Бойка відбулася рівно місяць тому, 21 травня, у Москві. Від тодішньої зустрічі деякі оглядачі очікували якихось зрушень у понад дворічних переговорах щодо зміни газових контрактів, укладених у січні 2009 року, на яких наполягає Україна. Ці очікування базувалися на припущенні, що новий російський президент Володимир Путін може мати дещо іншу позицію щодо українсько-російських газових суперечок, ніж його попередник. Проте і травневі газові переговори завершилися безрезультатно. Більше того, у Газпромі навіть назвали їх

" проходженням точки неповернення ", після якої, мовляв, кожна сторона має піти своїм шляхом: Росія - розбудувати обхідні газопроводи, Україна - шукати інші джерела постачання енергоносіїв.

Радіо Свобода

25.06.2012. Вугілля замість російського газу: брудно, але вигідно?

«Енергетична Свобода» – це спільний проект Радіо Свобода та Інституту енергетичних досліджень. Ставте свої запитання в коментарях, а також на нашій сторінці у мережі Facebook і отримайте відповіді експертів.

Використання вугілля замість газу в енергетиці дасть Україні змогу відмовитися від п'ятої частини імпортного блакитного палива та здешевити комунальні послуги. Так вважають урядовці, експерти та керівники теплоелектроцентралей, які вже переобладнують устаткування на українське вугілля. Між тим, екологічні ризики від таких змін визнають і незалежні фахівці, і окремі представники влади й енергетичної галузі. Окрім того, вони стверджують, що відмова від газу стосуватиметься лише частини теплової енергетики, а відтак ефект від економії російського газу буде меншим.

Дарницька теплоелектроцентраль, найстаріша у Києві, забезпечує теплом і струмом 270 тисяч мешканців. Після реконструкції може працювати на різних видах палива, залежно від його ціни. З часу подорожчання газу ТЕЦ споживає більш дешеве вугілля, а відтак мешканці прилеглого району сплачують за комунальні послуги менше, ніж в інших районах столиці. Киянин Владислав, який понад 15 років мешкає біля Дарницької ТЕЦ, такою перевагою від її сусідства задоволений. Однак не виключає, що вона відчутно шкодить довкіллю.

«З того часу, як я тут живу – постійно бачу Дарницьку ТЕЦ у вікні. Насправді, вона мені не заважає, хоча, імовірно, – шкодить довкіллю. Але головне, що в порівнянні з іншими районами Києва ми витрачаємо значно менше грошей на комунальні послуги», – каже місцевий мешканець.

Вугіллям хочуть замінити п'яту частину російського газу

Різні фахівці сходяться на думці, що за нинішньої ситуації на ринку енергоносіїв виробництво тепла та електроенергії з вугілля є у 2-3 рази дешевшим, аніж з газу чи мазуту.

На початку року, відвідавши Дарницьку ТЕЦ, прем'єр Микола Азаров визнав, що такий перехід з газу на вугілля є економічно вигідним. Тоді ж міністр палива, енергетики та вугільної промисловості Юрій Бойко оприлюднив розрахунки: повна заміна російського газу на українське вугілля в енергетиці дасть змогу зекономити більше шести мільярдів кубометрів блакитного палива на рік.

За словами міністра, процес заміни триватиме близько року. Міненерговугілля розробило відповідну державну програму, яку вже затвердив Президент Віктор Янукович.

Сіверськодонецька ТЕЦ на Луганщині – одна з тих, яку нині переводять на вугілля. Реконструкція станції коштуватиме близько 200 мільйонів доларів, і має свої підводні камені, але в підсумку є економічно вигідною, розповідає заступник директора з питань перспективного розвитку ТЕЦ Олександр Умріхін.

«Тисяча кубів газу в Україні коштує зараз більше ніж 400 доларів, а тонна вугілля з дещо меншою тепловою здатністю – 100 доларів. Так, є великі проблеми: доставка вугілля, його подрібнення, підготовка, склади для зберігання. Однак виходить, що вартість електроенергії від Сіверськодонецької ТЕЦ може знизитися десь удвічі, – розраховує енергетик. – На повній потужності станція використовуватиме півмільйона тонн вугілля на рік. Візьміть тридцять тисяч кубів газу, які ми спалюємо за годину, і порахуйте, скільки за рік ми зекономимо».

Переводити енергетичні потужності України з газу й мазуту на вугілля необхідно не лише для зменшення енергетичної залежності. Головне – що це допоможе вугільній галузі та соціальній сфері, наголошує народний депутат від Партії регіонів Василь Хара.

«Паралельно з розвитком шахти розвивається інфраструктура: магазини, дитячі садки, лазні, бібліотеки, палаци культури. Робочі місця з'являться, діти народжуватимуться. Ланцюжкова реакція зі створення робочих місць всієї інфраструктури, що забезпечує шахту, а також селища чи міста, у якому знаходяться ці шахти», – зазначає Василь Хара.

Перехід на вугілля: «чорне» майбутнє або нові технології

Між тим, екологічна шкода від роботи ТЕЦ на вугіллі переважить імовірні економічні вигоди відмови від газу, вважають фахівці з охорони довкілля. Серед них – і директор енергетичної програми Національного екологічного центру України Артур Денисенко.

«Переведення генеруючих потужностей на вугілля обов'язково призведе до викидів забруднюючих речовин і парникових газів, найбільша загроза – що це відбуватиметься саме в містах, – каже він. – Альтернатива такому кроку – зменшення втрат в електричних та теплових мережах, модернізація ТЕС і ТЕЦ з метою зменшення шкідливих викидів».

Еколог наголошує, що у місцях розташування енергогенеруючих потужностей, які працюють на вугіллі, шкідливі викиди викликають хвороби дихальних шляхів, і в місцевих мешканців частіше трапляються онкологічні захворювання. Таких висновків доходять і науковці. Так дослідник із Луганська Володимир Жданов з'ясував, що викиди вугільних теплових електростанцій накопичуються в людському організмі й послаблюють імунітет. Він виявив зв'язок між викидами та концентрацією важких металів у сечі та волоссі людей. Те, що збільшення частки вугілля в енергетиці погіршить екологію, зрештою визнав і прем'єр Микола Азаров.

Між тим, у деяких розвинених країнах, передовсім у США, не відмовляються від вугілля в енергетиці, а поліпшують технологію його спалювання. До прикладу, в штаті Кентуккі, близько 92 відсотки електроенергії виробляють теплоелектростанції, які працюють на вугіллі. Підвищення робочих температур електрогенерації, зменшення обсягів споживання енергії на самих електростанціях і суперсучасні турбіни дали змогу скоротити викиди лише парникових газів на 18 відсотків. Спроби йти цим шляхом є і в Україні. Зокрема, після реконструкції Дарницької ТЕЦ її фільтри затримують до 9 відсотків пилу й димових газів.

«Природний газ – не кращий. Викиди електростанцій, які на ньому працюють, менші, але все одно вони є», – констатує Родні Ендрюс, директор Центру прикладних енергетичних досліджень при Університеті Кентуккі.

ТЕС чи ТЕЦ: з чого почати

В Україні вугільні теплоелектростанції дають до половини електроенергії. Однак через недоліки технології на більшості з них спалюється певна кількість мазуту та близько півмільярда кубометрів блакитного палива – щоби краще згорало вугілля. Зменшувати цю частку більш вигідно та екологічно безпечно, аніж переводити на вугілля теплоелектроцентралі, розташовані у великих містах, вважає колишній міністр палива та енергетики, а нині голова наглядової ради ПАТ «Київенерго» Іван Плачков.

«На ТЕС газ і мазут спалюються частково, на розтопку і підтримання горіння. Можна зробити невелику реконструкцію, яка повністю виключає спалювання мазуту й газу. А на теплоелектроцентралях – я не розумію, як це можна зробити. Може є якийсь геній, який має недорого й екологічно безпечну технологію переходу на вугілля, але мій досвід жодної такої можливості не підказує», – підсумовує Іван Плачков.

Натомість директор Державної агенції з енергоефективності та енергозбереження Микола Пашкевич переконаний, що великі теплоелектростанції, на відміну від ТЕЦ, використовують незначну кількість газу й мазуту, тому інвестувати в їхню заміну не вигідно.

Ідея переводити з газу на вугілля і теплоелектростанції, й ТЕЦ – на часі, оскільки ціна на газ досить висока, і ростиме далі, заявив Радіо Свобода експерт Інституту енергетичних досліджень Юрій Корольчук.

«Логіка у цьому є, тим більше, що Україна нарощує видобуток вугілля, за останній рік – на 10 відсотків. Але питання в тому, де взяти кошти на переобладнання з газу на вугілля? Є й інші труднощі. Половина ТЕЦ на вугіллі працювала раніше, і там не потрібно значних вкладень, решта – потребуватиме великої модернізації», – констатує експерт.

Теплоелектроцентралі виробляють десятку частину електроенергії в Україні. Переведення їх на вугілля дозволить економити понад 6 мільярдів кубометрів газу щорічно, але на це необхідно понад 4 мільярди доларів, наводить розрахунки Юрій Корольчук. Він вказує, що близько третини від цих коштів має бути використано для очищення викидів. Втім, на думку експерта, із 23 українських ТЕЦ реально від газу відмовляться лише ті 12, які готують для приватизації.

У такому разі, модернізацію оплачуватиме приватний інвестор, але контролювати дотримання екологічних норм буде важче. Чи відмовляться від використання газу теплоелектростанції – остаточно вирішуватимуть не урядовці, а власники українських ТЕС, вважає Юрій Корольчук. Нині найбільшим пакетом акцій теплоелектростанцій в Україні володіє група компаній Ріната Ахметова.

ВВС Україна

27.06.2012. Медведєв: у відносинах з Україною є "позитивні результати"

Російський та український глави урядів не оминуть на переговорах газову тему

Прем'єр Азаров на засіданні комітету з економічного співробітництва заявив, що у відносинах з Росією виникають питання, вирішення яких потребує не лише політичної волі, а й терпіння. Пан Медведєв наголосив на позитивних результатах у відносинах з Києвом.

Про це прем'єр-міністри України та Росії заявили під час 9-го засідання Комітету з питань економічного співробітництва українсько-російської міждержавної комісії, яке проходить у Києві, повідомляє Урядовий портал.

"Найголовніше, що сторони налаштовані на просування вперед, і тому ми розраховуємо сьогодні обговорити всі ці питання, які стримують розвиток наших взаємовідносин", - зазначив Микола Азаров.

Своєю чергою, голова уряду РФ Дмитро Медведєв заявив, що наступне засідання міжурядового комітету відбудеться в другій половині 2012 року в Росії.

За словами Дмитра Медведєва, з часу попереднього засідання цього комітету накопичилося багато питань, які потребують вирішення.

"Водночас є позитивні результати, і я впевнений, що наша зустріч дозволить обговорити найрізноманітніші аспекти та здійснити повноцінний обмін думками між усіма учасниками комітету", - сказав пан Медведєв.

Янукович: газ лишається важливою темою

Президент Віктор Янукович визнав, що вирішення газового питання у відносинах з Російською Федерацією залишається важливою темою для України.

Про це глава держави сказав на зустрічі з прем'єр-міністром Росії Дмитром Медведєвим.

"Звісно, не приховую, що мене продовжує серйозно турбувати газова проблема", - зазначив Віктор Янукович, якого цитує прес-служба президента.

Своєю чергою Дмитро Медведєв зазначив, що Україні та Росії сьогодні важливо рухатися вперед за тими напрямками співробітництва, які традиційно обговорюються на вищому рівні, включно з газовою темою.

"Я впевнений, що ми сьогодні з вами про це поговоримо і, природно, продовжимо цю розмову з прем'єр-міністром Азаровим", - сказав Дмитро Медведєв.

Віктор Янукович висловив сподівання, що під час сьогоднішнього засідання комітету з питань економічного співробітництва буде досягнуто прогресу за всіма напрямками.

"Багато питань ми з вами обговорювали, ви знаєте мою позицію. Перекоаний у тому, що в нас буде прогрес за всіма напрямками", - сказав президент.

Дмитро Медведєв підтвердив, що Росія налаштована на розвиток взаємодії з Україною.

"Це найближчий сусід, найближчий партнер. У нас немає ніяких підстав переглядати наші стратегічні пріоритети", - наголосив Дмитро Медведєв.

Без претензій

Напередодні засідання міжурядової комісії український прем'єр-міністр Микола Азаров підтвердив, що газове питання залишається головним у порядку денному. Прем'єр заявив, що очікує від переговорів 27 червня компромісу в газовому питанні.

"27 червня до нас приїжджає прем'єр-міністр Росії Дмитро Анатолійович Медведєв, 12 липня запланована зустріч двох наших президентів. І ось це питання (газове - ред.) буде одним із найголовніших", - заявив Микола Азаров в інтерв'ю Володимиру Познеру на російському Першому каналі.

Український прем'єр також заявив, що у Києва немає претензій до Москви стосовно законності підписання газових контрактів у січні 2009 року, перегляду яких українська влада безуспішно домагається вже другий рік поспіль.

"Нам прикро, що ціна (на російський газ - ред.) така висока, що нас за це карають. Але претензії у нас - лише до українських офіційних осіб, які підписали контракт із порушенням чинного українського законодавства та завдали колосальних збитків країні. Наш уряд зробив помилку, підписавши несправедливий договір на 10 років, від якого страждають 46 мільйонів жителів України", - заявив пан Азаров.

Екс-прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко відбуває покарання на сім років позбавлення волі за перевищення службових повноважень при підписанні у січні 2009 року газових угод між Україною та Росією.

Напередодні гендиректор ТОВ "Газпромекспорт" Олександр Медведєв заявив, що переговори щодо перегляду цін на газ з Україною не ведуться.

"У нас переговори щодо перегляду цін (на газ) з Україною зараз не ведуться. У нас є консультації за контрактом, але ніяких офіційних переговорів стосовно перегляду цін ми не ведемо", - сказав він, повідомляє УНІАН.

Україна тривалий час домагається перегляду газових контрактів з Росією, вважаючи ціну на газ завищеною, а на транзит - навпаки, заниженою.

ВВС Україна

27.06.2012. Янукович обіцяє Медведєву "прогрес за усіма напрямками"

Президент Віктор Янукович визнав, що вирішення газового питання у відносинах з Російською Федерацією залишається важливою темою для України.

Про це глава держави сказав на зустрічі з прем'єр-міністром Росії Дмитром Медведевим, який прибув до Києва для участі в засіданні міждержавного українсько-російського комітету з економічного співробітництва.

"Звісно, не приховую, що мене продовжує серйозно турбувати газова проблема", - зазначив Віктор Янукович, якого цитує прес-служба президента.

Своєю чергою Дмитро Медведев зазначив, що Україні та Росії сьогодні важливо рухатися вперед за тими напрямками співробітництва, які традиційно обговорюються на вищому рівні, включно з газовою темою.

"Я впевнений, що ми сьогодні з вами про це поговоримо і, природно, продовжимо цю розмову з прем'єр-міністром Азаровим", - сказав Дмитро Медведев.

Віктор Янукович висловив сподівання, що під час сьогоднішнього засідання комітету з питань економічного співробітництва буде досягнуто прогресу за всіма напрямками.

"Багато питань ми з вами обговорювали, ви знаєте мою позицію. Переконалий у тому, що в нас буде прогрес за всіма напрямками", - сказав президент.

Дмитро Медведев підтвердив, що Росія налаштована на розвиток взаємодії з Україною.

"Це найближчий сусід, найближчий партнер. У нас немає ніяких підстав переглядати наші стратегічні пріоритети", - наголосив Дмитро Медведев.

Без претензій

Напередодні засідання міждержавної комісії український прем'єр-міністр Микола Азаров підтвердив, що газове питання залишається головним у порядку денному. Прем'єр заявляв, що очікує від переговорів 27 червня компромісу в газовому питанні.

"27 червня до нас приїжджає прем'єр-міністр Росії Дмитро Анатолійович Медведев, 12 липня запланована зустріч двох наших президентів. І ось це питання (газове - ред.) буде одним із найголовніших", - заявив Микола Азаров в інтерв'ю Володимиру Познеру на російському Першому каналі.

Український прем'єр також заявив, що у Києва немає претензій до Москви стосовно законності підписання газових контрактів у січні 2009 року, перегляду яких українська влада безуспішно домагається вже другий рік поспіль.

"Нам прикро, що ціна (на російський газ - ред.) така висока, що нас за це карають. Але претензії у нас - лише до українських офіційних осіб, які підписали контракт із порушенням чинного українського законодавства та завдали колосальних збитків країні. Наш уряд зробив помилку, підписавши несправедливий договір на 10 років, від якого страждають 46 мільйонів жителів України", - заявив пан Азаров.

Екс-прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко відбуває покарання на сім років позбавлення волі за перевищення службових повноважень при підписанні у січні 2009 року газових угод між Україною та Росією.

Напередодні гендиректор ТОВ "Газпрокекспорт" Олександр Медведев заявив, що переговори щодо перегляду цін на газ з Україною не ведуться.

"У нас переговори щодо перегляду цін (на газ) з Україною зараз не ведуться. У нас є консультації за контрактом, але ніяких офіційних переговорів стосовно перегляду цін ми не ведемо", - сказав він, повідомляє УНІАН.

Україна тривалий час домагається перегляду газових контрактів з Росією, вважаючи ціну на газ завищеною, а на транзит - навпаки, заниженою.

ВВС Україна

27.06.2012. Україна-Росія: пошук газового компромісу триває

Газові контракти залишатимуться провідною темою переговорів під час засідання україно-російської міждержавної комісії, де російську делегацію очолюватиме екс-президент Росії, а нині прем'єр Дмитро Медведев.

Утім, оглядачі вважають, що якихось зрушень у газовому питанні у відносинах між Києвом та Москвою можна очікувати тільки від зустрічі президентів, яку заплановано на початок липня, а то і ближче до кінця року, після завершення парламентських виборів в Україні.

Напередодні засідання міждержавної комісії український прем'єр-міністр Микола Азаров підтвердив, що газове питання залишається головним у порядку денному:

"27 червня до нас приїжджає прем'єр-міністр Росії Дмитро Анатолійович Медведев, 12 липня запланована зустріч двох наших президентів. І ось це питання (газове - ред.) буде одним із найголовніших", - заявив Микола Азаров в інтерв'ю Володимиру Познеру на російському Першому каналі.

Український прем'єр також каже, що у Києва немає претензій до Москви стосовно законності підписання газових контрактів у січні 2009 року, перегляду яких українська влада на чолі із президентом Віктором Януковичем безуспішно домагається вже другий рік поспіль.

"Нам прикро, що ціна (на російський газ - ред.) така висока, що нас за це карають. Але претензії у нас - лише до українських офіційних осіб, які підписали контракт із порушенням чинного українського законодавства та завдали колосальних збитків всій країні. Наш уряд зробив помилку, підписавши несправедливий договір на 10 років, і страждають 46 мільйонів жителів України", - заявив пан Азаров.

Екс-прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко відбуває покарання на сім років позбавлення волі за перевищення службових повноважень при підписанні у січні 2009 року газових угод між Україною та Росією.

Наприкінці травня Микола Азаров заявляв, що очікує від переговорів 27 червня компромісу в газовому питанні і того, що сторони зможуть вийти на "конкретні рішення". Утім, про скоре досягнення "газового компромісу" український прем'єр заявляв і у березні цього року, а також у грудні та жовтні 2011.

"Україна стоїть на своєму, Газпром - на своєму"

Оглядачі зауважують, що останній обмін заявами між російським Газпромом та українським Нафтогазом, що тривав увесь попередній тиждень, показав відсутність бази для знайдення компромісу між двома сторонами.

Експерти також вважають малоімовірним і оскарження газових контрактів у суді найближчим часом, хоча, як твердить директор Інституту енергетичних досліджень Дмитро Маруніч, законні підстави для цього є в обох сторін:

"На жаль, очікувати якогось компромісу від зустрічі 27 червня наразі немає підстав. Поки що сторони демонструють непохитність власних позицій. Ніхто не має намірів іти на компроміс і змінювати свої позиції. І зустріч прем'єрів аж ніяк не вирішить низку об'єктивних проблем, пов'язаних із газовими контрактами. Україна стоїть на своєму, Газпром - на своєму. Та й на зустріч президентів у липні я би не покладав великих надій. Але якщо ми за підсумками року не сплачуємо за 41 мільярд кубів російського газу, то у Газпрому будуть законні підстави, згідно із чинним контрактом, позиватися до України. А Україна, у свою чергу, може позиватися у відповідь і доводити, що умови, на яких російський газ постачається до України, не є ринковими і не відповідають умовам країн-сусідів. Утім, тоді вже точно не варто сподіватися на газ по 250 доларів", - вважає Дмитро Маруніч.

Загалом, оглядачі взагалі не очікують якихось конкретних зрушень у газовому питанні на жодних переговорних рівнях - компаній, урядів - крім президентського.

Але навіть від липневої зустрічі Віктора Януковича та Володимира Путіна навряд чи варто очікувати якихось новин - вважає директор Інституту політичного аналізу та міжнародних досліджень Сергій Толстов:

"Політичні рішення, які можуть бути ухвалені тільки на рівні Путіна та Януковича, є головним фактором, який може зсунути протиріччя сторін у той чи інший бік. Це навряд чи відбудеться до осені. І якщо вже щось і станеться, то це буде вже після парламентських виборів, і враховуючи їх результати", - вважає Сергій Толстов.

Газовий консорціум та Митний союз не на часі?

Утім, те, що зрушень у газових переговорах навряд чи можна очікувати, не означає, що під час урядових переговорів не порушуватимуться дві теми, тісно пов'язані із газом - створення газотранспортного консорціуму на базі української ГТС та можливість приєднання України до одного із найамбітніших російських інтеграційних проектів - Митного союзу.

Але і у цих двох питаннях нині ситуація виглядає такою, що жодна зі сторін не схильна до компромісу. І в обох питаннях двосторонніх відносин важливою буде позиція третьої сторони - Європейського Союзу.

За словами Дмитра Маруніча, у Києві вже повністю переорієнтувалися на тристоронній консорціум із обов'язковою участю європейської сторони, але це на даний момент не цікавить європейців та суперечить інтересам Росії:

"На жаль, на першому етапі Україна не дуже кликала ЄС до складу цього консорціуму. І чому тепер ЄС має побігти туди? Крім того, переговори треба проводити не на рівні Єврокомісії, бо вона не може бути членом консорціуму, а на рівні компаній. Абсолютно очевидно, що ані італійці, ані нещасні греки, ані напівживі іспанці зараз сюди не підуть. Можуть піти німці, у яких є ресурс. Чи підуть німці в Україну на тлі негативного політичного іміджу? Напевне, ні. Тобто, нам наче і потрібен третій партнер, але він не дуже зацікавлений сюди заходити", - вважає директор Інституту енергетичних досліджень.

Із цим погоджується і директор Інституту політичного аналізу та міжнародних досліджень Сергій Толстов. Він вважає, що нині європейські компанії зацікавлені у збереженні поточного стану речей, коли "Україна задешево качає російський газ".

А щодо приєднання України до Митного союзу Росії, Білорусі та Казахстану, то, як твердить Сергій Толстов, тут треба враховувати, що при всій східно-орієнтованій риториці, економічно

український бізнес, включно із бізнесменами-вихідцями із Донбасу, все ж таки, більше орієнтується на Захід:

"Українські олігархічні групи зацікавлені у Європейському Союзі та вільній торгівлі із ЄС і не зацікавлені у входженні до російського євразійського інтеграційного проекту, як повноцінного учасника. Вони не хочуть пускати російський капітал в Україну, оскільки побоюються, що за вагою та методами роботи росіяни розчавлять місцеві групи. Вони також хочуть інтегруватися у загальносвітовий транснаціональний капітал, що здебільшого їм таки вдається. Тому питання із Митним союзом може виникнути тільки тоді, коли економічне становище України стане критичним, і коли президент Янукович буде змушений обирати між виживанням української економіки на найближчі 2-3 роки та конфліктом із лідерами українських промислово-фінансових груп", - вважає Сергій Толстов.

Експерт прогнозує, що і це питання може прояснитися не раніше листопада - також після завершення парламентських виборів.

ВВС Україна

29.06.2012. "Газпром" не виключає позову до України в разі недобору газу

За словами Олексія Міллера, минулого року Україна всі свої зобов'язання з відбору газу виконала

Голова російської компанії "Газпром" Олексій Міллер після річних зборів акціонерів компанії у п'ятницю, 29 червня, заявив, що не виключає позову до України у разі недобору газу, передбаченого контрактом.

Раніше міністр палива та енергетики України Юрій Бойко заявляв, що Україна і Росія узгодили обсяг імпорту газу компанією "Нафтогаз України" на 2013 рік, і що цей обсяг значно зменший, ніж передбачено у договорах, що були підписані у 2009 році попереднім урядом.

"Безперечно, ми дуже уважно ставимося до юридичних аспектів виконання нашого контракту. Без сумніву, документи, які ми на сьогодні маємо, у разі, якщо не буде виконаний мінімальний обсяг закупівлі нашого російського газу, можуть лягти в основу нашого позову до української сторони", - цитує пана Міллера агенція Клацнути УНІАН - <http://www.unian.ua/>.

За його словами, минулого року Україна всі свої зобов'язання з відбору газу виконала, і що проблеми треба вирішувати, коли вони постануть.

"Підкреслюю, що Україна зобов'язана взяти газу стільки, щоб узимку не було проблем. Вона зобов'язана закачати газ у підземні сховища, щоб не було ніяких перебоїв і з транзитом, і з постачанням споживачам України", - додав Олексій Міллер.

При цьому він знову заявив, що ніяких домовленостей з Україною про зниження обсягів закупівлі не досягнуто.

Зменшення закупівлі газу

Міністр палива та енергетики України Юрій Бойко 27 червня заявив, що Україна і Росія узгодили обсяг імпорту газу компанією "Нафтогаз України" на 2013 рік.

Відповідаючи на питання журналістів про те, чи йдеться про 27 мільярдів кубометрів газу, пан Бойко відповів: "Я думаю, ми закупимо ще менше".

У той же день Олексій Міллер спростував заяву українського міністра.

Він підкреслив, що російський концерн не погоджував з Україною зменшення обсягів закупівлі газу на 2013 рік.

"Контракт, який у нас підписаний з Україною, передбачає постачання 52 млрд. кубометрів газу на рік, і ніяких домовленостей про зниження цього обсягу немає", - сказав пан Міллер за підсумками засідання комітету з економічного співробітництва українсько-російської міждержавної комісії цього тижня.

Своєю чергою, експерти кажуть, що якихось зрушень у газовому питанні у відносинах між Києвом та Москвою можна очікувати тільки від зустрічі президентів, яку заплановано на 12 липня.

Український уряд протягом тривалого часу домагається зниження ціни на російський газ або зменшення обсягів імпорту газу. Українська влада неодноразово заявляла, що обсяги і ціна, про які домовилася екс-прем'єр Юлія Тимошенко із Росією у 2009 році, можуть знищити українську економіку.

29 червня глава "Газпрому" Олексій Міллер також сказав, що європейські країни мають нижчу, ніж Україна ціну на газ, бо реалізують з ними спільні проекти.

"А з Україною у нас немає такої якісної глибини співпраці, як із німецькими або італійськими партнерами. З Україною ми не реалізуємо таких мегапроектів ані в галузі видобутку, ані в галузі транспортування газу", - заявив Олексій Міллер.

Дзеркало тижня

04.07.2012. «Газпром» намагається змусити Україну купити більше газу

На останніх переговорах у Москві Росія оголосила вимогу збільшити обсяги закупівлі Україною газу до 35 млрд куб. м замість 27 млрд куб. м, затверджених Кабміном. З яких закачати додатково в підземні сховища доведеться мінімум 8 млрд куб. м. У Міненерго відповіли відмовою.

В ході переговорів міністра енергетики та вугільної промисловості України Юрія Бойка і голови правління «Газпрому» Олексія Міллера, Росія вимагала від України збільшити закупівлі газу «Нафтогазом» із затверджених Кабміном 27 млрд куб. м до 35, проте українські чиновники відмовилися від такої пропозиції.

«Нам сказали, що для безперешкодного проходження осінньо-зимового періоду у ПСГ треба закачати ще 8 млрд куб. м газу, сплативши за них додатково», — розповіло «Коммерсантъ-Україна» джерело у Міненерго.

Джерело в «Газпромі» підтвердило, що російська монополія вимагає збільшити закачування газу в ПСГ, вважаючи, що обсягів, запланованих Україною для закачування, недостатньо.

Однак Україна відповіла відмовою на цю пропозицію. «Доводи "Газпрому" непереконливі. Наприклад, транспортуючи газ по Nord Stream (Північний потік — ред.) ПСГ взагалі не використовуються. Тому аргументи російської монополії про те, що для забезпечення стабільної прокачування газу в ЄС Україна повинна закачати великі обсяги, недоречні», — говорять у Міненерго.

Нагадаємо, згідно з підписаною з «Газпромом» угодою, Україна повинна щорічно купувати не менше 41 млрд куб. м газу. Однак, виходячи із затвердженого Кабміном газового балансу на 2012 рік, «Нафтогаз» цього року планує купити лише 27 млрд куб. м.

Нагадаємо, що у «Нафтогазі» погодилися створити у власних підземних газосховищах резерв російського природного газу, який «Газпром» буде постачати в ЄС. Досі Україна заявляла, що резерв має сформувати сам «Газпром», але у підсумку погодилася витратити на це \$2 млрд доходів, отриманих від транзиту російського палива. Домогтися поступок від України російській монополії допомогли європейські споживачі газу.

